

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Sumqayıtda
narkoman gənc
valideynlərini
öldürdü
yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20-22 aprel 2024-cü il Şənbə № 67 (8440) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm
AŞ PA şərtlərini yenilədi: Bakı ilə
dartışmaq yox, anlaşmaq...

Nümayəndə heyətimizlə səsvərmə hüququnun bərpası ilə bağlı danışıqlar gətirdi təsdiqləndi, lakin hakimiyyətdən yenə bezi güzəştlər istənilir
yazısı səh.6-da

Xameneyinin doğum
günündə İrana zərbə
yazısı səh.13-da

Palma yağı müəmması:
biri deyir zərərsizdir, o biri...
yazısı səh.12-da

10 noyabr sənədində
təlsimə düşən 9-cu bənd
yazısı səh.9-da

"Ən ucuz market",
"1 nömrəli restoran"
reklamına görə cərimələr
yazısı səh.12-da

ABŞ-ın "sülhməramlılar gətirdi" dərdi
yazısı səh.8-da

Ermənilərin yeni qorxusu:
"Rusiya gedir, Türkiyə
güclənəcək..."
yazısı səh.7-da

Paşinyandan müharibə açıqlaması
yazısı səh.7-da

Milli Məclis niyə "xarici agent"
qanunu qəbul etmir?
yazısı səh.4-da

O da 43 milyonluq
əmlakını geri istəyir
yazısı səh.5-da

"Bank of America": "Neftin qiyməti
130 dollar ola bilər"
yazısı səh.15-da

BDU-nun IV kurs tələbəsi
niyə intihar edib?
yazısı səh.3-da

NÖVBƏDƏNKƏNAR PARLAMENT SEÇKİLƏRİ - AVQUST...

Seçki üçün son tarix bəlli oldu; müxalif liderdən YAP-a şok mandat təklifi; siyasi təşkilat rəhbərlərinin maraqlı proqnozları...

İki milyonluq tenderdə Ramiz Mehdiyevin adı...

İddialara görə, Elm və Təhsil Nazirliyi sabiq AMEA prezidentinin oğlunun şirkəti ilə tender keçirmədən müqavilə imzalayıb
yazısı səh.3-da

Radikalların
"Avromeydan"
xəyalı -
reaksiyalar
yazısı səh.10-da

Talıbovları
çətin suallar
gözləyir - "baş
kassir" in
bildiyi sirlər
yazısı səh.5-da

Zahid Oruc:
"NATO
Xankəndidə bizi
sülhməramlılarla
toqquşdurmaq
istəyirdi"
yazısı səh.9-da

Prezidentin Moskva və Berlinə səfəri gözlənilir

Moskvada Azərbaycan və Rusiya prezidentləri İlham Əliyevlə Vladimir Putin arasında görüş keçiriləcək.

"Qafqazinfo" xəbər verir ki, bu barədə məlumatı Kreml yayıb.

Görüşün aprel 22-də baş tutacağı bildirilir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Almanyanın paytaxtı Berlin şəhərinə də səfəri gözlənilir.

Modern.az-ın məlumatına görə, bu barədə Almaniya Nazirlər Kabinetinin rəsmi nümayəndəsi Şteffen Hebestreyt məlumat verib.

Səfərin aprel 26-da baş tutacağı bildirilir. Məlumatla görə, gələn həftə Almaniya kansleri Olaf Şolts Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə danışıqlar aparacaq.

"İkitərəfli əlaqələrlə yanaşı, xarici siyasət, təhlükəsizlik siyasəti, o cümlədən iqtisadi və enerji mövzuları müzakirə olunacaq", - deyir o qeyd edib.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev sonuncu dəfə bu ilin fevral ayının 17-də Almaniya səfər edib. Dövlət başçısı Münhendə Şolts və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla görüşüb.

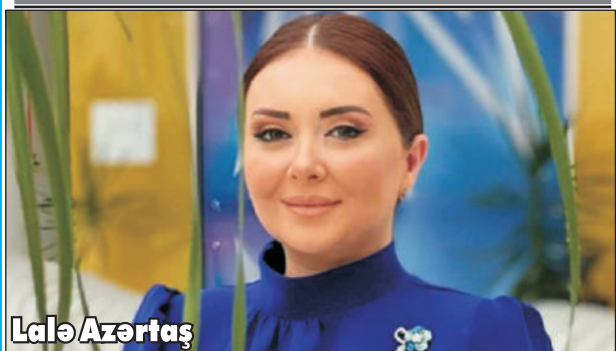

Məleykə Abbaszadədən gənclərə çağırış: "Özünüzdə aldatmayın!"

"Ali məktəbə qəbul olmaq üçün yalnız bal toplamaq kifayət etmir. Gənclər gələcəkdə nə ilə məşğul olmaq istədiklərini anlamalıdırlar".

Bunu Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə deyib.

DİM sədrinin fikrincə, yalnız kifayət qədər bal toplamaq, hansısa ixtisasa qəbul olmaq düzgün yanaşma deyil: "Belə olduqda abituriyentlər 4 il itirirlər. Sual verməlidirlər, nə üçün o universitetə gedirlər, hansı ixtisasa məşğul olmaq istəyirlər? Gənclər arzulanmağı bacarmalıdırlar. Arzulan onların gələcək həyatlarında yalnız hansısa maddi maraqlarla əlaqələndirilməməlidir. Nə ilə məşğul olacaqlar? Hansı töhfəni verə biləcəklər? Mütəxəssis kimi özlərini hansı sahədə görürlər? Bu suallara cavab tapmalıdırlar, özlərini aldatmasınlar. Çox zaman insanlar özlərini aldatırlar ki, "bacarıram, amma oxumuram". Bu, yalandır. Oxumağı bacaran oxuyur və nəticə əldə edir". (AzərTAC)

"Xəzər TV"-nin məşhur verilişi bağlanacaq

Xəzər Televiziya may ayından "Təsir dairəsi" verilişinin efir vaxtını qısaltacaq, sentyabrda isə veriliş bağlanacaq.

Bu barədə Pravda.az-ın sorğusuna cavab olaraq Xəzər TV-dən bildirilib.

"Televiziya olaraq artıq bu cür layihələrin dövrünün başa çatdığını düşünürük. Bəli, doğrudan da may ayının ortalarından "Təsir dairəsi" verilişinin efir vaxtının yanm saat azaldılmasını planlaşdırırıq. Növbəti televiziya ilindən isə güman ki, sözügedən verilişin əvəzinə daha sanballı, insanların problemlərini daha çox həll etməyə qadir, milli mentalitetimizə, milli dəyərlərimizə daha uyğun layihələrlə efirə gəlməyi planlaşdırırıq", - deyir açıqlamada qeyd olunub.

Qeyd edək ki, verilişin aparıcısı Lalə Azərtaşdır.

Bakı Fransız Liseyi niyə bağlanır?

Bakı Fransız Liseyi təhsil müəssisəsinin bağlanması barədə məlumat yayıb.

Liseydən verilən məlumata görə, Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Mərkəzi İctimai Birliyinin (ABTM) təsisçisi olduğu Bakı Fransız Liseyi Təhsil Kompleksinin (BFL) ləğv olunması haqqında qərar qəbul edib.

"Qərarın qəbul edilməsində əsas səbəblər 10 illik fəaliyyəti ərzində BFL-in şagird sayının fəaliyyət planında nəzərdə tutulan saydan əsaslı

şəkildə aşağı olması, saxlanma xərcləri ilə bağlı çətinliklər, habelə fəaliyyətin iqtisadi cəhətdən səmərəli olmamasıdır.

Belə ki, 320 şagird üçün nəzərdə tutulan məktəb, bu illər ərzində təsisçi tərəfindən təyin edilən hədəfə çatmayıb, 200 nəfərlik baryeri (60%) keçə bilməyib, bu isə öz növbəsində məktəbin rentabelliyyəsinə ciddi şəkildə təsir göstərmiş və təsisçi öz büdcəsindən hər il BFL-in fəaliyyətini davam etdirməsi üçün əlavə xərcləri qarşılamaq məcburiyyətində

qalıb.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq cari vəziyyətdə BFL-in bundan sonrakı fəaliyyətini davam etdirməsi təsisçi tərəfindən mümkün hesab edilib.

BFL-də tədris ilinin 01.07.2024-cü il tarixində başa çatacağını nəzərə alaraq şagirdlər təhsil proqramının sonuna qədər təhsillərini davam etdirəcək və ləğv olunma haqqında qərar yalnız 01.07.2024-cü il tarixindən qüvvəyə minəcəkdir", - açıqlamada deyilir.

Bu qadınlar pensiyaya tez çıxacaqlar

Yalnız valideynlərini itirmiş və ya valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşağı övladlığa götürüb səkkiz yaşnadək tərbiyə edən həmin kateqoriyadan olan qadınların, eləcə də əlilliyi müəyyən edilmiş uşağı olan şəxslərin erkən pensiya hüququ yaranacaq.

Bu barədə məsələ Milli Məclisin aprel 10-da keçirilən iclasında müzakirə edilən "Əmək pensiyaları haqqında" Qanuna dəyişiklik layihəsində əksini tapıb.

Layihə əsasən həqiqətən övladlığa və qəyyumluğa götürülməyə ehtiyacı olan, analoji dövlət müəssisələrində yerləşdirilmiş uşaqların ailə qayğısı ilə əhatə olunmasını stimullaşdıracaq, habelə bu alətdən sui-istifadə imkanını aradan qaldıracaq.

Belə ki, qanunun 8.1-ci maddəsinin qüvvədə olan redaksiyasına əsasən qadınlar öz uşaqlarından əlavə uşaqları övladlığa və (və ya) qəyyumluğa götürüb səkkiz yaşnadək tərbiyə etdikdə və bu uşaqların sayı qadının öz uşaqları ilə birlikdə 5 və ya daha çox olduqda həmin şəxslər çoxuşaqlı ana kimi 5 il erkən pensiya hüququ əldə edirlər. Bu hal isə sui-istifadə hallarının artmasına səbəb ola bilər.

Belə ki, qadınların 3 və ya 4 uşağı varsa, yaxın qohumlarının və digər şəxslərin uşaqlarını (hansı ki anası və ya atası və ya hər ikisi sağ olan) övladlığa götürərək 5 uşaq sayının tamamlanması nəticəsində pensiya hüququ əldə edə bilirlər.

Müzakirələrdən sonra dəyişiklik səsverməyə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

G7 ölkələri İrəvan və Bakıya çağırış etdi

"Böyük Yeddilik" (G7) ölkələrinin xarici işlər nazirləri Ermənistan və Azərbaycanı gücdən istifadə etməməyə və sərhədlərin toxunulmazlığı prinsiplərinə əsaslanan sülh prosesinə tam sadiq qalmağa çağırırlar.

Bu barədə G7-nin bəyannatında deyilir.

"Biz Ermənistan və Azərbaycanı gücdən istifadə etməmək, suverenliyə hörmət, sərhədlərin toxunulmazlığı və ərazi bütövlüyü prinsipləri əsasında ləyaqətli və davamlı sülh əldə etmək üçün sülh prosesinə tam sadiq qalmağa çağırıq", - sənədin mətnində deyilir.

G7 ölkələri münaqişənin daha da genişlənməsinin qəbul edilməz olduğunu vurğulayıblar.

G7 üzvləri bütün səviyyələrdə, xüsusən də Avropa İttifaqı və ABŞ tərəfindən müəyyən edilmiş danışıqlar çərçivəsində gələcək konstruktiv təmasları təşviq etməyə hazır olduqlarını bildiriblər.

Xatırladaq ki, G7-yə Kanada, Fransa, Almaniya, İtaliya, Yaponiya, Böyük Britaniya, ABŞ liderləri, eləcə də Avropa İttifaqı daxildir.

Vaksinasıyadan kənarda qalan uşaqlarla bağlı əmr

Vaksinasıyadan kənarda qalan uşaqlara peyvənd vurulacaq.

Bu barədə səhiyyə naziri Teymur Musayev əmr imzalayıb.

Əmrə əsasən, ölkənin bütün şəhər və rayonlarında "İmmunlaşdırma həftəsi" keçiriləcək.

2024-cü il 21-27 aprel tarixlərini əhatə edəcək "İmmunlaşdırma həftəsi" çərçivəsində bütün şəhər və rayonlarda hər hansı səbəbə görə vaksinasıyadan kənarda qalan uşaqların peyvəndlərə cəlb edilməsi, peyvəndlərlə əhatə səviyyəsi xüsusilə aşağı olan regionlarda monitorinqlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Eyni zamanda uşaqların vaksinasıyasını həyata keçirən tibb müəssisələrinə immunlaşdırma tədbirlərinin təşkilində metodiki köməkinin göstərilməsi, əhalinin bu barədə maarifləndirilməsi kimi məsələlərin təşkili də nəzərdə tutulub.

“Elm və Təhsil Nazirliyi tender müsabiqəsi keçirmədən AMEA-nın keçmiş prezidenti Ramiz Mehdiyevin nazir müavini olan general oğluna məxsus şirkətlə 2 milyon manatlıq satınalma müqaviləsi imzalayıb”.

Bunu iqtisadçı Allahverdi Aydın Facebookda yazıb. “Ramiz Mehdiyev AMEA prezidenti olanda oğlunun şirkətinə 10,4 milyon manat pul köçürüb və qarşılığında heç bir iş görülməyib. Hesablama Palatası da bununla bağlı Baş Prokurorluğa müraciət edib ki, burada cinayət əməli olduğu üçün tədbir görsünlər. “Dövlət satınalmaları haqqında” Qanunun 15.1 maddəsində açıq şəkildə göstərilir ki, məxfi məlumatlar istisna olmaqla, bütün dövlət satınalmaları yalnız portal vasitəsilə həyata keçirilir.

Elm və Təhsil Nazirliyi cavab versin görək ki, dərslük çap etmək nə zamandan məxfi məlumat olub? Yaxud cavab versinlər görək, 2 milyonluq satınalma üçün niyə tender müsabiqəsi keçirilməyib? Axı qanunun 49-cu maddəsində bir mənbədən satınalma metodunun hansı hallarda tətbiq olunacağı açıq şəkildə qeyd olunub”, - deyər iqtisadçı vurğulayıb.

Yeniavaz.com isə məsələ ilə bağlı daha təfərrüatlı yazıb. Bildirilir ki, Elm və Təhsil Nazirliyi “Şərq-Qərb” ASC (VÖEN - 2000043631) ilə 1 milyon 996 min 500 manat dəyərində satınalma müqaviləsi imzalayıb.

İmzalanan müqavilənin şərtlərinə görə, “Şərq-Qərb” ASC nazirliyin sifarişini əsasən yeni dərslük və metodik vəsaitləri hazırlayacaq, həmçinin hazırlanan dərslük və metodik vəsaitləri təkrar nəşr üçün təkmilləşdirəcək.

“Şərq-Qərb” ASC 14 sentyabr 2001-ci ildə dövlət qeydiyyatına alınıb. Nizamnamə kapitalı 589 min 880 manat olan ASC Əhmədli qəsəbəsi, Aşıq Ələsgər küçəsi, ev 17 ünvanında yerləşir. ASC ilə eyni ünvanda “Şərq-Qərb Mülk” MMC, “Şərq-Qərb” Nəşriyyat Evi MMC və “Qlobal East West” MMC də yerləşir.

Qiymətli Kağız Mülkiyyətçilərinin Reyestr məlumatla-

İki milyonluq tenderdə Ramiz Mehdiyevin adı...

İddialara görə, Elm və Təhsil Nazirliyi sabiq AMEA prezidentinin oğlunun şirkəti ilə tender keçirmədən müqavilə imzalayıb

rında göstərilir ki, “Şərq-Qərb” ASC-nin səhmlərinin 96,5%-i Mehdiyev Teymur Ramiz oğluna məxsusdur.

Reyestr məlumatlarında Mehdiyev Teymur Ramiz oğlunun qeydiyyatı ünvanı Bakı şəhəri İstiqlaliyyət küçəsi, ev 9, m. 31 göstərilir ki, həmin ünvanda həm də Prezident Aparatının sabiq rəhbəri, AMEA-nın keçmiş Prezidenti Ramiz Mehdiyev qeydiyyatdadır.

Ramiz Mehdiyevin yeganə oğlu general-mayor Teymur Mehdiyev hazırda fəvqəladə hallar nazirinin müavini. Ramiz Mehdiyevin müəllifi olduğu əksər kitablar da “Şərq-Qərb” nəşriyyatında çap olunub.

Sayt yazır ki, bir neçə il əvvəl həqiqətən də Hesablama Palatası Baş Prokurorluğa müraciət edib ki, 2019-cu ildə AMEA ilə “Şərq-Qərb” ASC arasında imzalanan 10,4 milyon manatlıq müqavilədə ci-

nayət tərkibi olduğu üçün istintaq başlasınlar. Hesablama Palatasının haqqında bəhs etdiyi müqavilə imzalanan zaman Ramiz Mehdiyev AMEA-nın prezidenti olub.

Yeni barəsində Baş Prokurorluğa müraciət edilən “Şərq-Qərb” ASC əvvəlki tender müsabiqələrindən fərqli olaraq bu dəfə Elm və Təhsil Nazirliyinin satınalmalarında müsabiqəsiz qalib seçilib. Üstəlik, satınalma proseduru dövlət satınalmalarının vahid internet portalında keçirilməyib.

“Dövlət satınalmaları haqqında” Qanunun 15.1 maddəsində göstərilir ki, məxfi məlumatlar istisna olmaqla, bütün dövlət satınalmaları yalnız portal vasitəsilə həyata keçirilir.

Başqa bir məqam satınalmanın bir mənbədən satınalma metodu əsasında keçirilməsidir.

“Dövlət satınalmaları

haqqında” Qanunun 49-cu maddəsində açıq şəkildə qeyd olunur ki, bir mənbədən satınalma metodu aşağıdakı hallarda tətbiq olunur:

- *Satınalma predmeti yalnız hər hansı konkret təchizatçıda olduqda;*

- *Satınalma predmetinin əvəzedicisi və alternativini olmadıqda;*

- *Satınalma predmetinə təcili tələbat yarandıqda;*
- Təbii fəlakətlər, texnoloji qəzalar, epidemiyalar baş verdikdə və fəvqəladə xarakter daşıyan digər hallarda bilavasitə insanların həyat və sağlamlığına vurulan ziyanın qarşısının təcili alınması məqsədilə;

- *Satınalma predmeti kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyətini təmin edən tələbatı aid olduqda.*

Qarşı tərəflərin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq. □ “Yeni Müsavat”

BDU-nun IV kurs tələbəsi niyə intihar edib?

Xırdalanda 21 yaşlı oğlanın evdə asılmış meyiti aşkarlanıb. Hadisə Xırdalanda yaşayış kompleksində qeydə alınıb. 2003-cü il təvəllüdlü Ramil Nəsirovun meyiti kirayə yaşadığı mənzilin evyanından asılmış vəziyyətdə aşkar edilib. Onun intihar etdiyi ehtimal edilir.

BDU-nun mətbuat xidməti tələbənin ölümü barədə məlumat yayıb.

Bildirilib ki, Şərqsünaslıq fakültəsinin IV kurs tələbəsi Ramil Aqil oğlu Nəsirov vəfat edib. 2020-ci ildə BDU-nun Şərqsünaslıq fakültəsinə Tərcümə (fars dili) ixtisası üzrə qəbul olunmuş Ramil Nəsirov universitetin təhsil göstəricilərinə görə fərqlənən və ictimai fəallığı ilə seçilən tələbələrindən olub. Daim BDU-nun və fakültənin ictimai həyatında aktiv iştirak edib. 2023-2024-cü tədris ilinin qış imtahan sessiyasında müvəffəq qiymətlər alıb və cari tədris ilində BDU-da təhsilini müvəffəqiyyətlə başa vurmağı gözlənilirdi.

Sumqayıtda narkoman gənc valideynlərini öldürdü

Aprelin 19-da Sumqayıt şəhəri ərazisində 2 nəfərin öldürülməsi barədə şəhər prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən bildirilib ki, araşdırmalarla 2000-ci il təvəllüdlü Fikrət Məmmədovun yaşadığı Sumqayıt şəhəri 41-ci məhəllə ünvanında aralarında yaranmış mübahisə zamanı 1962-ci il təvəllüdlü atası Hakim Məmmədov və anası Zərifə Məmmədovaya bıçaqla xəsarətlər yetirərək onları qəsdən öldürməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Faktla bağlı şəhər prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.2.7-ci (iki və ya daha çox şəxsi öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, F.Məmmədov prokurorluğun qərarı ilə iş üzrə şübhəli şəxs qismində tutulub.

Bizim.media bildirib ki, valideynlərini qətlə yetirən Fikrət Məmmədov narkotik istifadəçisi olub: “Oğlan bir həftə bundan əvvəl xuliqanlıqda görə saxlanılıb, sonra azadlığa buraxılıb. Çıxan kimi bu hadisəni törədib. Oğlanın bir bacısı var, ailəlidir. Bunlar elə üç nəfər yaşayırdı. Ata Hakim Məmmədov işləmirdi, təqaüddü olub. Ana Zərifə Məmmədova isə evdar qadın idi”.

Məlumatla görə, ər-əvəd əvvəllər Sumqayıtda Səthi Aktiv Maddələr Zavodunda çalışıblar: “Bu yataqxanadakı mənzil də ailəyə həmin zavoddan verilmişdi. Fikrət ata-anası ilə heç yola getmirdi, həmişə mübahisələri düşürdü. Bu yaxınlarda atasının başını daşla vurub yarıbmış”.

Qızı ilə Kürdə batan atanın meyiti tapıldı

Kür çayının Ağcabədi rayonu, Nəcəfqulubəyli kəndi ərazisindən keçən hissəsində batan 1993-cü il təvəllüdlü Süleymanlı Vəqif Tahir oğlunun meyiti Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) qüvvələri tərəfindən sudan çıxarılıb və aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Bu barədə FHN-dən bildirilib.

Qeyd edilir ki, 2018-ci il təvəllüdlü Süleymanlı Səma Vəqif qızının axtarışları davam etdirilir.

Əlavə məlumat verilecək.

Qeyd edək ki, hadisə aprelin 12-də olub. V.Süleymanov ailəsi ilə birlikdə Kür çayının kənəna istirahətə gedib. Bu zaman onun 6 yaşlı qızı, 2018-ci il təvəllüdlü Səma Süleymanlı sürüşərək çaya düşüb. V.Süleymanov qızını xilas etmək üçün onun ardınca suya tullanıb. Nəticədə ata və qızı suda boğulub.

Vətəndaşlar əmanətləri bəzi banklardan niyə çıxarırlar?

Bankların 2024-cü ilin birinci rübünə olan hesabatına əsasən, ölkədə fəaliyyət göstərən və olduqca məşhur olan 3 bankda depozit məbləğlərinin kəskin azalması müşahidə olunub. Silsilə formada çəkilən depozitlərin ümumi məbləği nə az nə çox, 112 milyon manat təşkil edir. Bu isə cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmayıb. Çox adam son günlər baş verən prosesin bir çox bankların batmasının ilk signalı kimi qiymətləndirir.

Bəs görəsən, həqiqətən bankları belə bir təhlükə gözləyir?

Mövzu ilə bağlı Yenisa-bah.az-a danışan iqtisad-

çı-ekspert Natiq Cəfərli bildirib ki, bəzi banklarda depozit faizləri ilə bağlı kəskin fərqlər meydana gəlib: “Məsələ burasındadır

ki, bəzi banklarda depozitlərin faizləri ilə bağlı fərqlər yaranmağa başlayıb. Bu fərqlərdən biri də ondan ibarətdir ki, Azərbay-

canda çox nüfuzlu banklardan biri, “KapitalBank” depozit faizlərini 10 faizə qaldırıb. Eyni zamanda bu bank digərlərinə nisbətən daha etibarlı və batma ehtimalı sıfıra bərabər olduğu üçün bəzi müştərilər digər banklardan öz vəsaitlərini çıxarıb həmin banka yerləşdirməyə başladılar. Baxsaq görürük ki, “KapitalBank”da depozitlərdə başqa banklara nisbətən artım müşahidə olunur”.

Ekspert depozitlərin kütləvi çıxarılmasının digər səbəblərinə də aydınlıq gətirir: “Digər tərəfdən, vətəndaşlar depozitləri həm də öz ehtiyaclarını ödəmək üçün çıxarırlar. Maaş və yaxud digər gəlirlər azaldıqca insanlar məcburen depozitlərini xərcləməyə başlayır. Depozitlərin kütləvi formada çıxarılmasında bunun da ciddi təsirləri var”.

Bu ilin yayında ölkədə növbədən-kənar parlament seçkilərinin keçirilməyi ilə bağlı iddialar səngimək bilmir. Milli Məclisin daha iki deputatı - Ədalət, Hüquq və Demokratiya Partiyasının sədri Qüdrət Həsənzadə və ReAL təmsilçisi Erkin Qədirli analoji açıqlama ilə çıxış edib.

Bundan əvvəl isə Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn də növbədən-kənar parlament seçkilərinin qaçılmaz olduğunu bildirərək, hazırlıq prosesinə start verdiklərini açıqlayıb. AXP sədri, sabiq baş nazir Pənah Hüseyn Bakupost.az-a geniş videomüsahibəsində ehtimalını səsləndirib. Partiya sədri deyib ki, Azərbaycanda növbədən-kənar parlament seçkiləri iyul-avqust aylarında keçirilə bilər. Partiya sədri seçkilər öncəsi hakim partiya ilə müxalifət arasında konsolidasiyaya ehtiyac olduğunu vurğulayıb və zəiflədilmiş müxalifətin dirçəlməsi üçün YAP-ın 30-a yaxın dairədən namizəd irəli sürməməsi təklifi ilə çıxış edib. Həmçinin hakimiyyət

“Yeni Müsavat”a danışan Azad Vətən Partiyasının sədri Akif Nağı hesab edir ki, məsələnin P.Hüseynin təklif etdiyi kimi qoyuluşu daxilə və xaricə düzgün qəbul olunmaz. Onun fikrincə, sağlam rəqəbat olmalıdır: “Qəbul edirik ki, YAP güclüdür, Qarabağdakı qələbədən sonra hakim partiyanın nüfuzu artıb. Sadəcə, bərabər şərait yaradılmalıdır, sağlam rəqəbat mühiti olmalıdır. Yeni təbliğat-təşviqat kampaniyası ilə bağlı maneə törədilmədən seçki prosesi keçirilməlidir. Belə desək, süni istixana mühiti yaratmaq olmaz”, - deyir A.Nağı təklifi belə dəyərləndirib. Onun sözlərinə görə, hamı kimi gözləntidəirlər və parlament seçkilərinin konkret nə vaxt olacağı haqda dəqiq informasiya yoxdur: “Amma yay mövsümündə seçki olacağını ehtimal edirik. Ona görə partiyamızda siyahını dəqiqləşdiririk, təbliğatı necə aparmalıyıq, bu barədə müzakirələrimiz gedir”.

AMİP sədri Arzuxan Əlizadə açıqlamasında qeyd etdi ki, bu məlumatlar mətbuatda yayılır, rəsmi rəy bildirilmir: “Amma hazırlıqlara çox-

Növbədən-kənar parlament seçkiləri - avqust...

Seçki üçün son tarix bəlli oldu; müxalif liderdən YAP-a şok mandat təklifi; siyasi təşkilat rəhbərlərinin maraqlı proqnozları...

kimiyyətin Pənah bəyin təklif etdiyi bu məsələ ilə bağlı siyasi iradəsi olarsa, dövlətçiliyin möhkəmlənməsinə, Azərbaycanın beynəlxalq imicinin güclənməsinə kömək edə bilər”.

Prezidentiyyə keçmiş namizəd Fuad Əliyev də parlament seçkilərinə hazırlaşdıqlarını açıqladı. Hazırda “Müstəqil Həmkarlar” İctimai Birliyinin həmtəsisçisi olan F.Əliyevin sözlərinə görə, seçkilərin gələn il keçirilməsi konstitusiyaya əsasən mümkün deyil, o səbəbdən yay aylarında seçki ol-

Xatırladaq ki, Milli Məclisin deputatı Ramin Məmmədovun Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri təyin edilməsi ilə parlamentdə boşalan deputat yerlərinin sayı 10-a çatıb. İndiyə kimi Milli Məclisdə 9 boş yer vardı. 2020-ci ilin fevralında keçirilən növbədən-kənar parlament seçkiləri zamanı 4 dairənin - 33 sayılı Xətai birinci, 35 sayılı Xətai üçüncü, 74 sayılı Lənkəran kənd və 80 sayılı İmişli-Beyləqan seçki dairələri üzrə nəticələr ləğv edilib. 116 sayılı Qəbələ seçki dairəsindən deputat Fəttah Hey-

Milli Məclis niyə “xarici agent” qanunu qəbul etmir?

Tahir Kərimli: “Gürcüstandan fərqli olaraq Azərbaycanda xarici agentlərin ehtimalı yoxdur ki...”

Gürcüstanın hakim “Gürcü arzusu” partiyası “Xarici agentlər haqqında” qanunla qanunu birinci oxunuşda qəbul edib. Bunun ardınca paytaxt Tiflisdə kütləvi etiraz aksiyaları başlayıb.

Azərbaycanda hələ ki “Xarici agentlər haqqında” qanun yoxdur. 2014-cü ildən etibarən ölkəmizdə “Qeyri-hökumət təşkilatları (ictimai birliklər və fondlar) haqqında” və “Qrantlar haqqında” qanunlara əlavə və dəyişikliklər qüvvədədir. QHT-lərin xarici maliyyə mənbələri hesabına həyata keçirdikləri işlər və göstərdikləri xidmətlər Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçirilən müqavilələr əsasında həyata keçirilməlidir. Müqavilələri qeydiyyatdan keçirmədən iş gören və xidmət göstərən QHT-lər inzibati məsuliyyət daşıyır.

Bundan başqa, qrant verilməsi hüququ əldə etmək üçün icra hakimiyyəti orqanının qrantın maliyyə-iqtisadi məqsədə uyğunluğu haqqında rəyi olmalıdır. Bu zaman donorların qrant vermək hüququ əldə etməsi qaydası hökumət tərəfindən müəyyən edilir. Hökumət eyni zamanda qrantların qeydiyyatı qaydasını müəyyən edir. Amma Azərbaycanda xüsusilə son həbslər bu qanunun vacibliyini gündəmə gətirir. Bu cür qrupların fəaliyyətinə nəzarət etməyin ən yaxşı yolu ABŞ-ın “Xarici Agentlərin Reyestri haqqında” qanun qəbul edilməsidir. “Xarici agentlər haqqında” qanunun qəbulunda Bakının tərəddüdünün səbəbi nə ola bilər?

“Gürcüstan spesifik bir dövlətdir. Orada dövlətin Prezidenti belə başqa dövlətin vətəndaşıdır. Çoxlu sayda xarici dövlətlərin adamları rəsmi vəzifə tuturlar. Sözü açığı, Azərbaycanda xarici agentlərlə bağlı təhlükə yoxdur. Ölkəmizdə qeyri-hökumət təşkilatları ilə bağlı qanunlarda da müəyyən düzəlişlər olunub. Azərbaycan sabit dövlətdir və xaricdən belə bir təhlükə gözləmir. Düşünürəm, gələcəkdə xarici təsirin şəffaflığı haqqında qanunun qəbulu aktual ola bilər. Amma indiki zamanda bunu məqsədemüvafiq saymıram”.

Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədr müavini Tahir Kərimli Pravda.az-a açıqlamasında belə deyib.

Onun sözlərinə görə, indiki halda qanunun qəbulu ilə bağlı məsələ insanların başını başqa yöndə qata da bilər: “Gürcüstandan fərqli olaraq Azərbaycanda xarici agentlərin ehtimalı yoxdur ki, dövlət çevrilişi etsinlər, hakimiyyəti ələ keçirsinlər. Bunlara qarşı həm ictimai müqavimət var, həm də tamamilə dövlət nəzarəti həyata keçirilir”.

■ “Yeni Müsavat”

Partiya sədri qeyd edib ki, seçki nə qədər tez olarsa, o qədər yaxşıdır: “İnsanlar tam seçkilərə köklənib. Parlament seçkisi bu yaxınlarda olacaq, çox ümid edirik ki, parlamentdə yerlərimizi artıracaq. Baş-

qa partiyalarla danışıqlar aparacağıq ki, seçkilərə blok halında girek. Bununla bağlı təcrübələr var. Bu dəfə ən azı fraksiya yaratmağı hədəfləyirik”.

■ **Emil SALAMOĞLU** “Yeni Müsavat”

komandasındakı mənbələrdən növbədən-kənar parlament seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı qərarın artıq verildiyini bildirib.

Məlumatlı şəxsin sözlərinə görə, Milli Məclisə yeni seçkilər bu ilin yayında, bir qədər də dəqiqləşdirsək, avqustda keçiriləcək. Mənbə bununla bağlı yerli icra hakimiyyətlərinə müvafiq göstərişlərin verildiyini qeyd edib. Bildirib ki, icra hakimiyyəti başçılarına yaxın 1 ayda, ən gec mayın sonuna kimi məzuniyyətə çıxmaq tövsiyə olunub. Məzuniyyətə çıxmaq istəməyənlərin dekabrda tez bu hüquqdan yararlanma bilməyəcəkləri vurğulanıb. Məlumatlara əsasən, növbədən-kənar parlament seçkiləri ilə əlaqədar digər vəzifəli şəxslərin də məzuniyyət hüququ ilin sonuna kimi ertələnilib. O da bildirilir ki, bəzi xəbər agentliklərinin rəhbərləri də işçilərinə avqustda məzuniyyətə buraxılmayacaqları ilə bağlı xəbərdarlıq edib.

dan start vermişik. Prezident seçkisindən sonra Siyasi Şura olaraq hazırlığa başlamış, rayon təşkilatlarına anketlər göndərilib, hansı dairələr üzrə komandalar formalaşacağına qərarlar verilib. Çünki ehtimal böyükdür ki, növbədən-kənar parlament seçkiləri keçiriləcəkdir. Hər halda, gözləntilərimiz böyükdür. Əslində proporsional seçki sisteminin tətbiqini arzulayırdıq. Ümumiyyətlə, bir sıra seçki islahatları aparılmasını təklif etmişdik. Amma seçkilərin nə vaxt olacağı barədə müxtəlif fikirlər səslənir”. **A.Əlizadənin sözlərinə görə, parlamentdə müxalifətin çəkisini artırmaq lazımdır:** “Son zamanlar xaricdən ölkəyə təzyiqlər artıb. Qarabağ zəfərindən sonra basqılar güclənib. Bunları nəzərə alaraq, müxalifətin parlamentdə təmsilçiliyi gündəmə gətirilməlidir. Hazırda parlamentdəki hakim partiya istisna, digər partiyalar bir nəfər, sədr təmsil olunur. Bu ənənəyə son qoyulmalıdır. Ha-

malıdır: “Bilirsiniz ki, dekabrda bələdiyyə seçkiləridir, ondan bir ay qabaq Bakıda möhtəşəm bir beynəlxalq tədbir keçiriləcək, ona görə də parlament seçkiləri əvvəlcə təyin oluna bilər. Amma bunun dəqiq zamanını bilmirik. Biz seçkidə iştirak edəcəyik, şəffaf, rəqəbatlı, maraqlı bir seçki prosesi olacağına əminik”. **F.Əliyev qeyd etdi ki, ilk dəfə azad edilən bütün ərəzilərdə parlament seçkiləri keçiriləcək:** “Fevralın 7-də “Zəfər seçkisi” Xankəndidə, Şuşada, bütün Qarabağda oldu, indi də deputat seçimləri bu ərəzilərdə olacaq. Ən maraqlısı odur ki, Rusiya hərbi kontingenti də ərəzilərimizi tərk edir və bununla da tamamilə nəzarət dövlətimizdədir. Yeni olduqca tarixi proseslərə şahidlik və yeni parlament Zəfərə adekvat olmalıdır, tərkibi rəngarəng, müxtəlif siyasi qüvvələri özündə əks etdirən Milli Məclis olmalıdır”.

dərov, 10 sayılı Binəqədi seçki dairəsindən deputatı Mədr Musayev, 105 sayılı Tovuz seçki dairəsindən deputat Qənirə Paşayeva vəfat edib. 55 sayılı Xaçmaz şəhər seçki dairəsinin deputatı Eldəniz Səlimov həbs olunub. Sumqayıt Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə keçmiş deputat 3 il 6 ay müddətinə azadlıq məhrum edilib. 50 sayılı Abşeron-Qobustan seçki dairəsindən deputatı Şahin Seyidzadə “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri təyin edilib.

Ədalət, Hüquq və Demokratiya Partiyasının sədri, deputat Qüdrət Həsənzadə deyib ki, referendumla deputatların sayını ən azı 151 etmək olar: “Hesab edirəm ki, yay aylarında yeni parlamentin formalaşmasından sonra 2025-ci ilin sonlarında və yaxud 2026-cı ilin əvvəlində yeni konstitusiyaya qəbul olunmalıdır”.

“MTN işi”nə görə həbs edilən, sonradan isə azadlığa buraxılan Rəbiyyə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin sabiq aparat rəhbəri Vidadi Zeynalovla Baş Prokurorluq və Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə İdarəsi arasında məhkəmə çekişməsi davam edir. “Qaynarinfo” xəbər verir ki, birinci məhkəmə instansiyasında və apelyasiya mərhələsində iddiası təmin edilməyən Vidadi Zeynalov Ali Məhkəməyə şikayət verib. Əhməd Nurməmmədov iş üzrə hakim təyin edilib.

Məlumat üçün deyək ki, Vidadi Zeynalovla paralel onun övladları Zeynal Zeynalı, Lalə Zeynalova, Pərviz Zeynalov və xanımı Nəvəvan Zeynalova da adicəkilən qurumlar barəsində iddia qaldırılıb. Məhkəmə çekişməsinin kökündə Vidadi Zeynalovun üzərinə həbs qoyulmuş əmlakları dayanır. Keçmiş məmur 43 milyon manat dəyərində olduğu bildirilən əmlaklarını geri almaq istəyir.

Vidadi Zeynalov 2015-ci il noyabr ayının 13-də həbs edilib. 2017-ci il iyulun 27-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə barəsində 13 il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası seçilən Vidadi Zeynalov 73 milyon 590 min manat məbləğində dövlət vəsaitinin mənimsənilməsi və israf edilməsinin təşkilində təqsirləndirilib. O, 2019-cu ilin mart ayında azadlığa buraxılıb.

“Bakı” Hüquq Şirkətinin rəhbəri Natiq Ələsgərov “Yeni Müsavat”a deyib ki, Azərbaycan məmurları gəlir bəyannaməsi vermirlər deyə, bəddəndən oğurladıqlarını öz malları kimi rahat şəkildə təqdim edə bilirlər: “2015-ci ildə neftin qiymətinin kəskin azaldığı zaman məmurlardan gəlir bəyannaməsi tələb ediləcəyi gündəmə gəlmişdi. Bu bəyannamə imkan verir ki, vətəndaş məmurların gəlirlərini izləyə bilsin. Eyni zamanda hökumət də vətəndaşın gəlirlərini izləyir. Yeni hamı bilir ki, əldə etdiyi gəlirlərini mənbəyini göstərməsi məcburidir və buna görə də məmur öz fəaliyyətində qanundankənər əməllərə yol verməkdən çəkinir. Azərbaycanda gəlir bəyannaməsinin təqdim olunması ilə bağlı müzakirələr uzun illərdir davam edir. Proses Nazirlər Kabinetində 20 ilə yaxındır ki, ilişib qalıb”. **Natiq Ələsgərov deyir ki, Azərbaycanda**

cəza qəbul edilən 2020-2023-cü illər Milli Fəaliyyət Planında da bu məsələ əksini tapmışdı: “2024-cü ilin az qala yarısına çatmışıq, Nazirlər Kabinetindən hələ xəbər yoxdur. Məmurların gəlirləri şəffaf olmadığından 3-5, hətta 10 milyonluq varidat rahat şəkildə sahiblənə bilirlər. Azərbaycan rəsmi baxımdan ən az gəlirli sahə dövlət sektoru hesab olunur. Amma necə oldu ki, dövlət sektorunda çalışanlar ilkin kapital yığımında birinci sıraya daxil oldular? Vidadi Zeynalovun, icra başçılarının həbsləri göstərir ki, onlar nə qədər böyük sərvət əldə edə biliblər. Aydın məsələdir ki, buna qanuni yollarla, halal zəhmətlə nail olmayıblar. Eyni zamanda ata-babalarından da onlara böyük miras qalmayıb. Məsələ burasındadır ki, Vidadi Zeynalov da, Akif Cəvədov da, Mövlam Şixəliyev də, onlar kimi məhkəmələrdə on milyonlarla dəyərli olan varidat davası aparan məmurlardan bu əmlakların mənbəyi haqda soruşan yoxdur. Soruşan olsaydı, bu gün Vidadi Zeynalovun, onun övladlarının iddiası da məhkəmədə olmazdı”.

Qeyd edək ki, Vidadi Zeynalov ötən ilin əvvəlində də əmlakları ilə bağlı məhkəmə davası açmışdı. Məsələ ictimailəşəndən sonra isə şikayətini geri götürmüşdü. O zaman “Yeni Müsavat”ın əməkdaşının suallarını cavablandıraraq Vidadi Zeynalov iddia etmişdi ki, apelyasiya şikayəti verməyib. Şikayəti onun övladları verib: “Mən apelyasiya şikayəti verməmişəm. Mənim adıma nə var müsadirə ediblər, bir rəhbərlik anamın adına olan nə varsa, o qalıb. Şikayəti verən övladlarımdır. Onların hərəsinin öz ailəsi var. Onlar hərəsi bir yerdə evsiz qalıblar. Onlar yazıblar ki, yaşadığımız evləri

O da 43 milyonluq əmlakını geri istəyir

Vidadi Zeynalovun geri almağa çalışdığı əmlakların siyahısında Nərimanov rayonunda ümumi dəyəri 21 milyon olan qeyri-yaşayış sahəsi və evlər də var...

ləri ilə bağlı idi. Vidadi Zeynalov “məhkəmə nə qərar istəyir, versin” demişdi. Ardından isə apelyasiya şikayətini geri götürmüşdü. Vidadi Zeynalovun geri almağa çalışdığı əmlakların siyahısında Nərimanov rayonunda ümumi dəyəri 21 milyon olan qeyri-yaşayış sahəsi və evlər var. Daha iki mənzil Xətai rayonundadır ki, onların da toplam dəyəri 650 min manatdan çoxdur. Yasamal rayonundakı 5 mənzili də geri istəyirlər ki, onların da toplam dəyəri 700 min manatdan çoxdur. Binəqədi rayonu, Biləcəri qəsəbəsi, X.Malik-Aslanov küçəsi, 5C sayılı ünvanda yerləşən qeyri-yaşayış binasının (Zeynalova Lalə Vidadi qızının adına) dəyəri isə 2 milyon 45 min manatdır. Qaradağ rayonu, Səngəçal və Şanqar qəsəbəsinə iki torpaq sahəsinin (Zeynalı Pərviz Vidadi oğlunun adına) dəyəri 1 milyon 600 min manatdan çoxdur. Bundan başqa, Qəbələ rayonu Bum kəndində 300 min manatadək torpaq sahələri də geri istənilən əmlaklar sırasındadır. İsmayilli rayonunda 8 müxtəlif torpaq sahələri də Zeynalovların əmlakları sırasındadır. Üzərinə həbs qoyulmuş əmlakların ümumi dəyəri isə 43 milyon 489 min 537 manat təşkil edir.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
Musavat.com

Talıbovları çətin suallar gözləyir - “baş kassir”in bildiyi sirlər

Hüquqşünas: “Naxçıvan “bir əldən” idarə olunurdu, kimsənin cürəti çatmazdı ki, özbaşına bir manatı götürsün”

Naxçıvanın keçmiş maliyyə naziri, 144 milyon manatlıq yeyintidə ittiham olunan Rəfael Əliyevin məhkəməsi başlayanda “Yeni Müsavat” bu prosesdə “böyük başların” hədəfdə olduğu barədə yazmışdı. “Bakı” Hüquq Şirkətinin rəhbəri Natiq Ələsgərov “Yeni Müsavat”a demişdi ki, Rəfael Əliyevin özbaşına 144 milyon manatı mənimsəməsi mümkünsüzdür:

“Rəfael Əliyev vəzifədə olduğu müddətdə Naxçıvan rəhbərliyində təmsil olunan, ona nəzarət etməli olan şəxslər də onun suçu ortağıdır və onunla müttəhimlər kürsüsünü bölüşməlidirlər. Nazir oğurlayıb, bundan Vasif Talıbovun xəbəri olmayıb? Naxçıvan elə bir yerdə ki, orada ki-

min neçə toyuğu varsa, o da bilinir”.

Son prosesdə Rəfael Əliyev deyib ki, ayrı-ayrı dövlət

orqanlarında qiymətlərin şişdirilməsi, bu yolla büdcə vəsaitlərinin yeyilməsi hallarını üzə çıxarıb. Bu barədə Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri Vasif Talıbovun oğlu Seymur Talıbovu bilgiləndirib. Seymur Talıbov problemin çözüm yolunu o qurumların hər birindən mənimsənilən məbləğin 10 faizini almaqda görüb. Təqsirləndirilən Rəfael Əliyev deyib ki, bu göstərişə əməl edib.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
“Yeni Müsavat”

Tanınmış vəkil Əkrəm Həsənov “Yeni Müsavat”a deyib ki, rəhbər şəxsin baş verənlərdən xəbərsiz olması mümkün deyil: “Naxçıvan “bir əldən” idarə olunurdu, kimsənin cürəti çatmazdı ki, özbaşına 1 manatı götürsün. Məsələnin hüquqi tərəfinə görə hər kəsin günahı sübut olunmalıdır. Sübut isə belədir ki, onun sənədlərdə imzası olmalıdır, razılıqlar verilib. Aydın məsələdir ki, belə sübutları əldə etmək asan məsələ deyil. Digər tərəfdən isə Vasif Talıbov o qədər savadsızdır ki, ola bilsin belə sübutlar da var. Adətən savadlı insan cinayət edəndə iz buraxmır. Azərbaycan xalqının bəxti onda gətirib ki, məmurlarının mütləq ekseriyyəti savadsızdır. Onların qanunsuzluqları o qədər üzə olur ki, ən səthi araşdırmalarla sübut etmək olur. Məhkəmədə verilən şahid ifadəsi də araşdırmalar üçün əsas ola bilər”.

Qeyd edək ki, sabiq maliyyə naziri ilə yanaşı Naxçıvan Dövlət Gömrük Komitəsinin Tariflərin tənzimlənməsi və ödənişlər şöbəsinin rəisi vəzifəsində işləmiş Mənsur Əsgərovun cinayət işi araşdırılır. Onlar Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, deputat İsa Həbibbəylinin oğlu, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin sabiq sədri Səhhet Həbibbəyliyə hər ay pul verdiyini deyiblər. Seymur Talıbovu nə gözləyir? Nazir oğurlayıb, bundan Vasif Talıbovun xəbəri olmayıb?

Avropa Parlamenti Qubad İbadoğlu ilə bağlı qərar hazırlığında

Aprelin 24-də Avropa Parlamenti Azərbaycanda insan hüquqları ilə bağlı vəziyyəti müzakirə edəcək. Parlamentarilər Qubad İbadoğlunun həbsi ilə bağlı qətnamə layihəsinə baxacaqlar. Bu barədə Q.İbadoğlunun qardaşı Qalib Bayramov "Turan" a bildirib.

Sənəddə "Abzas Media" və "Toplum" TV jurnalistlərinin işləri də əhatə olunub. Qətnamə aprelin 25-də səsverməyə çıxarılacaq.

Xatırladaq ki, 2023-cü ilin sentyabrında Avropa Parlamenti İbadoğlunun işi üzrə qətnamə qəbul edərək onun azadlığa buraxılmasını tələb edib.

Yada salaq ki, Azərbaycan Demokratiya və Rifah Partiyasının sədri Qubad İbadoğlunun cinayət işi üzrə ibtidai istintaq yekunlaşıb.

Bu barədə onun vəkili Bəhrüz Bayramov məlumat verib. Vəkil deyib ki, Q.İbadoğluna Cinayət Məcəlləsinin 204.3.1 (saxta pul və ya qiymətli kağızlar hazırlama, əldə etmə və ya satma müştəşkil dəstə tərəfindən törədildikdə) və 167-3.1-ci (dini ekstremist materialları hazırlama, saxlama və ya yayma) maddələri ilə yekun ittiham elan edilib.

Müdafiə tərəfi işlə tanış olub, vəsatətlərini verdikdən sonra toplanmış materiallar baxılması üçün məhkəməyə göndəriləcək.

Qeyd edək ki, Qubad İbadoğlu 9 ay əvvəl həbs edilib.

Polad Aslanov

Həbsdəki sayt rəhbəri nədən narazıdır?

Xeberman.com saytının rəhbəri, həbsdə olan Polad Aslanov öz hüquqlarının bərpa olunması tələbi ilə açıq etmək niyyətindədir. O, ölkənin baş prokuroruna müvafiq müraciət ünvanlayıb. Bu barədə onun xanımı Gülmirə Aslanova bildirib.

Onun sözlərinə görə, Polad 12 iyun 2019-cu il və 2020-ci ilin sentyabrında saxlanıldıqdan sonra ona rəftarla bağlı şikayətlərinə dair prokurorluğun qərarlarının ona və vəkile verilməməsindən şikayətlənir. O zaman Aslanovu əsassız olaraq karsərə salmışdılar. Prokurorluq Aslanovun şikayətləri üzrə cinayət işi qaldırmaqdan imtina edib, lakin bu qərarlar ona və vəkile verilməyib.

"Ona görə də baş prokurorun adına ərizə yazıb və onun şikayətlərinə dair qərarların verilməsini tələb edib", - Aslanova deyib. Xəbəri "Turan" yayıb.

P.Aslanov 12 iyun 2019-cu ildə həbs edilib. O, Cinayət Məcəlləsinin 274-cü maddəsi ilə (dövlətə xəyanət), əsasən İranın xeyrinə casusluq etməkdə ittiham olunub və 16 il azadlıqdan məhrum edilib.

Aslanov ittihamları qəbul etmir. Sonradan Ali Məhkəmə Polad Aslanovun həbs cəzasını 13 ilə endirib.

AŞ PA-nın Azərbaycan üzrə həmməruzəçisi, norveçli deputat Liz Kristoffersen nümayəndə heyətimizin quruma qayıtması üçün Nazirlər Komitəsində danışıqlar getdiyini bildirib.

"Biz Azərbaycanı assambleyada görmək istəyirik, bunun üçün Azərbaycan hakimiyyəti müəyyən güzəştlərə getməlidir və bir sıra tələbləri yerinə yetirməlidir", - deyə Kristoffersen "Turan"-ın müxbiri ilə söhbətində bildirib. Sözügedən güzəştlərin nədən ibarət olması ilə bağlı suala cavab olaraq Kristoffersen qeyd edib ki, "Azərbaycan hakimiyyəti assambleya ilə əməkdaşlıq etməli, həmməruzəçilərin ölkədə sərbəst fəaliyyətinə, o cümlədən həbsxanaları ziyarət etmələrinə şərait yaratmalıdır. Azərbaycan həmçinin insan hüquqları sahəsindəki öhdəliklərini yerinə yetirməlidir".

İddia olunur ki, Monitoring Komitəsinin Azərbaycan üzrə həmməruzəçiləri ötən il 3-7 iyun tarixlərində Azərbaycanda səfərdə olarkən onlara həbsxanada siyasi məhbuslara baş çəkmək icazəsi verilməyib. Liz Kristoffersen qeyd edib ki, Azərbaycanın ədliyyə naziri onlara növbəti səfərləri zamanı həbsxanaları ziyarət etməyə şərait yaradılacağını bildirirsə də, ötən ilin 20-21 noyabrında baş tutan növbəti səfərdə yenidən icazə verilməyib.

Monitoring Komitəsinin Azərbaycan üzrə həmməruzəçilərinin sərbəst fəaliyyətinə imkan verilməməsi və AŞ PA-nın digər məruzəçiləri - Hanna Bardell və Pol Qavanın, ümumiyyətlə, ölkəyə girişinə icazə verilməməsi yəni ayındakı sessiyada Azərbaycanın nümayəndə heyətinin etimadnaməsinin qəbul edilməməsinin əsas səbəbi olub.

Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin rəhbəri, Lixtenşteynin xarici işlər naziri Dominik Hasler Azərbaycan nümayəndə heyətini tezliklə Parlament Assambleyasında görmək istədiyini bildirib. "Hesab edirəm ki, bizim bir-birimizə ehtiyacımız var və ümid edirəm ki, Azərbaycan nümayəndə heyəti tezliklə Parlament Assambleyasında öz yerinə qaydacaq". Dominik Haslerin sözlərinə görə, o, Nazirlər Komitəsinin sədri kimi hamı üçün ən məqbul həll yolunu tapmaq məqsədilə üçtərəfli müzakirə təşkil edib.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyəti 2024-cü ilin yanvarında bu qurumda iştirakını qeyri-müəyyən müddətə dayandıraraq. Nümayəndə heyəti bu addımını AŞ PA-da Azərbaycana qarşı aparılan qərəzli kampaniya ilə əlaqələndirib. Türkiyənin Cümhuriyyət Xalq Partiyasının (CHP) sədri Özgür Özel AŞ PA-da Azərbaycana dəstək verib. Ö.Özel Azərbaycanla bağlı yaşanan hadisə-

AŞ PA şərtlərini yenilədi: Bakı ilə dartsışmaq yox, anlaşımaq...

Nümayəndə heyətimizlə səsvermə hüququnun bərpası ilə bağlı danışıqlar getdiyi təsdiqləndi, lakin hakimiyyətdən yenə bəzi güzəştlər istənilir

Liz Kristoffersen

nin təəssüf doğurduğunu bildirib. "Biz şüranın ortaq dəyərlərini müdafiə edirik, lakin Azərbaycanla bağlı yaşanan hadisə hər iki tərəf üçün ibretamizdir. Və bundan sonra münasibətlərin yenidən təsis edilməsi, bizim üçün çox önəmli olan Azərbaycanla şüra arasında hər cür məsuliyyəti üzərimizə götürməyə hazırıq", - o vurğulayıb.

Bu çağırışlardan, AŞ PA Nazirlər Komitəsinin rəhbərinin çıxışından belə məlum olur ki, tezliklə nümayəndə heyətimiz iştirakını bərpa edə bilər. Amma bunun üçün qurumda səsvermə hüququmuzu qoyulan sanksiyanı aradan qaldırmaqlıdır. Məlumdur ki, iclaslarda səsvermə haqqından istifadə mandatımızın əlimizdən alınmasına etiraz olaraq nümayəndə heyəti bəyanatla çıxış edib AŞ PA-nı tərk edib. Ona görə də qurumdan verilən bəyanatlarla yanaşı, onların da yerinə yetirməli olduqları məsələlər var. Bütün hallarda isə son açıqlamalar ümidlər yaradır ki, Azərbaycan AŞ PA-ya qayıda bilər. Sadəcə, Qərb təsisatları ölkəmizə münasibətdə qərəzə son qoymalıdır. Təkcə AŞ PA deyil, Avropa Parlamenti və digər beynəlxalq təşkilatlar xüsusən Qarabağ və ermənilər mövzusunda

əsassız ittihamlar səsləndirirlər...

REAL Partiyasının Siyasi Komitəsinin üzvü Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, hələlik yalnız səsvermə hüququ ilə bağlı məhdudiyyətimiz var. Onun sözlərinə görə, deputatlar AŞ PA-nın sessiyalarına gedə, müzakirələrdə iştirak edə bilərlər, amma səs verə bilməzlər: "Yanvar-da verilən bu qərar da absurd idi. Çünki demokratiya, insan haqları ilə bağlı haqlı iradlar olsa da, mətnə "etnik təmizləmə" kimi böhtanı daxil etmək, Qarabağın erməni əhalisinin "hüquqlarının kobud surətdə pozulması" yalanını əlavə etmək qəbulolunmaz idi. Həlbuki AŞ PA-nın üzvlərinin 20-25 faizi həmin səsvermədə iştirak etmişdi. Əslində təmsilçilik nəzərindən də yol verilməz hal idi".

Onun fikrincə, Azərbaycanın mövqeyi bu problemin həlli yönündədir: "Rəsmi Bakı fürsət tanıyır ki, öz səhvlərini düzəltsinlər. Düşünürəm ki, iyun-a qədər, yeni yay sessiyası başlanana kimi məsələ həllini tapacaq. Prezident də qeyd etmişdi ki, AŞ PA mövqeyini düzəltmə, bu əlaqələr qarşılıqlı güzəştlər əsasında razılaşdırıla bilər. Eyni zamanda fikirləşirəm ki, bu təsisatda fəaliyyətimizi bərpa etmək həm Azərbaycanın imici, həm sözügedən qurumun öz səhvinin düzəltməsi baxımından faydalı olardı".

Siyasi Hüquqların Müdafiə Mərkəzinin rəhbəri Xəzər Teyyublu AŞ PA-nın mövqeyini barışıq üçün əl uzatmaq kimi qiymətləndirir. Hüquq müdafiəçisinin fikrincə, qurum özü də yanlışını anlayır və Bakının sərt təkisindən nəticə çıxarır: "Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev açıq şəkildə bəyan etdi ki, qərəzli, ədalətsiz yanaşma davam edəcəksə, Avropa Şurasının üzvlüyündən də çıxıb bilərik. Bu xəbərdarlıq aydın surətdə çatdırıldı və görünür ki, qarşı tərəf də mesajı tuta bildi. O baxımdan Azərbaycanı itirmək istəmirlər. Əgər ölkədə insan haqlarının vəziyyəti ilə bağlı tənqidlər səslənsə, buna münasibət bildirmək olar, lakin Qarabağ məsələsində bizi ittiham etmək absurddur".

X.Teyyublunun fikrincə, Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıqdan yayınmır, sadəcə, həmin təsisatlar da Avropa dəyərlərinə hörmət etməlidirlər: "AŞ PA-da Azərbaycana qarşı haqsız bəyanatlar əvvəllər də olub. Eyni zamanda qətnamələr qəbul edilib. Yeni biz yox, onlar bizə qarşı çıxıblar. Prezident də açıqca qeyd etdi ki, üzvlükdən çıxmaq problem deyil. Əgər normal əməkdaşlıq etmək istəyirlərsə, qərəzi kənara qoymalıdırlar. Ancaq əfsuslar olsun ki, erməni təəsübkeşliyi özünü bürüzə verir. Bizim səsvermə mandatımızın əlimizdən alınmasında iştirak edən Şvabe və digər deputatların da ermənilərlə əlaqələri üzə çıxdı, ifşa oldular. Odur ki, AŞ PA obyektiv qərar qəbul etməlidir".

Emil SALAMOĞLU "Yeni Müsavat"

“Rusiya gedir, amma Rusiyanın dövlət etdiyi Türkiyə qalır”. Bu barədə Erməni KİV-ləri yazıb. “Türkiyə Müdafiə Nazirliyi deyirdi ki, Rusiyanın da oradan çıxmasının vaxtı çatıb. Bütün bunlar Erdoğanın 2023-cü il iyulun 12-də Rusiyanın Cənubi Qafqazdan çıxması üçün açıqladığı geri sayım kontekstindədir”, - deyər erməni mediası narahatlığını ifadə edib.

“Rusiyanın Azərbaycan dan geri çəkilməsi Türkiyəni bölgədə daha da gücləndirəcək”. Bunu isə erməni analitik Davit Ananyan deyib. “Rusiya sülhməramlıları Qarabağdan çıxarılır. Baş verənlər onu göstərir ki, sülhməramlı kontingentin bu regionda əvvəllər məhdudlaşdırılmış missiyası artıq aktual deyil və yeni sülhməramlı missiyalar formalaşdırmaq da mümkün deyil”, - ekspert bildirib.

O qeyd edib ki, Rusiya bununla Azərbaycanda öz təsiri və mövcudluğunu itirir, ən əsası da bu, Rusiya və Azərbaycan rəhbərliyinin ən yüksək səviyyəsində qərardır. Ananyan hesab edir ki, Rusiyanın Azərbaycandan geri çəkilməsi Türkiyəni bölgədə daha da gücləndirəcək: “Bu kontekstdə bir şey aydındır ki, Ermənistanın maraqları və istəkləri müzakirə olunan prioritetlər çərçivəsindən açıq-aşkar kənarda qalıb. Baş verənlər bizə açıq şəkildə deyir ki, yaxın gələcəkdə bizdən asılı

ondan ibarətdir ki, o, global, kontinental və regional coğrafi məkanın bütün siyasi subyektləri arasındakı münasibətlərin incəliklərini nəzərə almaqla hərəkət edir.

AMİP liderinin köməkçisi, politoloq Əli Orucov hesab edir ki, sülhməramlı qüvvələrini çıxarması Moskvanın Cənubi Qafqazdan çıxması anlamına gəlir: “Rusiya Cənubi Qafqazı özünün ənənəvi və tarixi nüfuz bölgəsi hesab etdiyindən heç vaxt kənar oyunçuların müdaxiləsinə imkan verməyəcək. Tarixə qısa ekskursiya etsək görərik ki, ötən əsrin əvvəllərində Birinci Dünya və Rusiyada vətəndaş müharibələri nəticəsində Cənubi Qafqazdan çıxması cəmi 2 ilə yaxın vaxt çəkib. Sonra yenidən həmin əraziləri özünə ilhaq edib. Hazırkı reallıqlar və dünyada gedən sürətli proseslər Rusiyanın beynəlxalq və regional nüfuzunu kifayət qədər zəiflətsə də, tam sarsıtmayıb. Xüsusən də keçmiş SSRİ məkanında Baltıqyanı dövlətlər istisna olma-
 sətə yürüdərsə, regionda davamlı sülhə və təhlükəsizliyə doğru müsbət çox şey dəyişə bilər. Təəssüf ki, erməni cəmiyyətində Türkiyə və Azərbaycana qarşı ənənəvi, tarixi, hətta patoloji nifrət imkan vermir ki, real vəziyyəti düzgün, obyektiv qiymətləndirə bilsinlər. Ermənistan istədi-istəmədi, Türkiyə Cənubi Qafqazda var və olacaq. Türkiyə ilə Rusiya Cənubi Qafqaz məsələsində tarixi rəqib olsalar da, indiki vəziyyətdə regiondankənar oyunçuların, xüsusən də Qərbin mövcudluğu ilə bağlı ortaqlar mövqedədirlər. Moskva Türkiyənin burada rol almasını daha

Ermənilərin yeni qorxusu: “Rusiya gedir, Türkiyə güclənəcək...”

Türkiyə ilə Rusiya regiondankənar oyunçuların, xüsusən də Qərbin mövcudluğuna qarşı ortaqlar mövqedədirlər

Paşinyandan müharibə açıqlaması

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan komanda üzvləri ilə görüşündə bildirib ki, Azərbaycanın tələb etdiyi 4 kəndi qaytarmaqdan başqa şansları yoxdur. Bu barədə Ermənistanın “Hraparak” qəzeti yazır.

“Hələ bir neçə həftə əvvəldən hakim “Vətəndaş Müqaviləsi” Partiyasında 4 kəndin təhvil verilməsi mövzusunda qızğın müzakirə gedir. Paşinyan qapalı iclasda deyib ki, geri çəkilmək üçün yolları yoxdur, əks halda, Azərbaycan müharibəyə başlayacaq.

Bəziləri mübahisə ediblər ki, nə vaxtsa Azərbaycana “yox” deməliyə, bu baxımdan Təvəş ən düzgün yerdə, kəndlər təhvil verilsə, bütün bölgə Azərbaycanın nəzarətinə keçəcək. Bununla belə, Paşinyan inadında qalaraq bildirib ki, Almatı Bəyannaməsi var, həmin tələb beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınan bu sənəd əsasında irəli sürülməlidir”, - nəsr vurğulayıb.

Məlumdur ki, Nikol Paşinyan bugünlərdə Azərbaycana həmsərhəd Təvəş vilayətinin Əskipara kəndinə helikopterlə gəlib. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə erməni Telegram kanalları məlumat yayıb. Bildirilib ki, Paşinyan bu əraziyə avtomobilə gəlsəydi, İcevan-Noyemberyan yolundan keçməli olardı. Bu yolun kiçik bir hissəsi isə məhz Azərbaycana qayıtılmalı olan kəndlərin birindən keçir. Beləliklə, erməni baş nazirin bu addımı Azərbaycan qanunlarını pozmaq üçün atdığı aydın olub.

“Xəzər səması-2024” birgə təlimi keçirilib

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi cari ilin hazırlıq planına əsasən, Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) Hərbi Hava Qüvvələri (HHQ) ilə birgə “Xəzər səması-2024” hava hücumundan müdafiənin təşkili mövzusunda taktiki təlimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, taktiki təlimə ümumilikdə 300 nəfərədək şəxsi heyət, döyüş, idarəetmə və gözetçi gəmiləri, katerlər, döyüş vertolyotları və pilotsuz uçuş aparatları cəlb edilib.

Plana uyğun olaraq həyəcan signalı ilə baza məntəqəsindən ayrılan gəmilər Xəzər dənizinin Azərbaycana məxsus sektorunda HHQ-nin aviasiya vasitələri ilə birgə dəniz enerji infrastrukturunun hava hücumundan müdafiəsinin təşkili, şərti düşmənin hədəflərinin məhv edilməsi, eləcə də digər döyüş tapşırıqlarının icrası üzrə praktiki fəaliyyətləri yerinə yetiriblər.

Bundan başqa, təlimdə gəmi taktiki qruplarının rayonda lövbərə dayanması və lövbərdən çıxması, hava hücumundan və sualtı diversiya əleyhinə müdafiənin təşkili üzrə fəaliyyətlər də müvəffəqiyyətlə icra olunub.

İki mərhələdə keçirilən taktiki təlimdə HDQ və HHQ-nin şəxsi heyəti qarşıya qoyulan bütün tapşırıqların icrasında yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirib.

sın? Bu həm də sülhün əldə olunması və dinc şəraitdə yaşamaq deməkdir. Bu gün Avropa ölkələrində sərhəd dirəkləri on illərdir ki, sökülüb. Türkiyə ilə Rusiyanın birgə səyi nəticəsində daha geniş əlaqələr qurula bilər. Ermənistanın ağılı başında olsa, Qərbin əlinə vasitə olmaqdan əl çəkər. Ermənistan başa düşməlidir

ki, Qərb, ABŞ Ukraynanı Rusiya ilə qarşı-qarşıya qoymaqla hansı məqsədləri güdür. Öz gələcək nəsillərini düşünürsə, sülh və sabitlik şəraitində yaşamaq haqqında düşünməlidirlər. Əks halda, Azərbaycanın “dəmir yumruğu”u yenə başlarına dəyəcək”.

□ **Cavanşir ABBASLI**
 “Yeni Müsavat”

olmayan, amma bizim üçün yaxşı olmayacaq hadisələr gözənilir”.

Heç şübhəsiz ki, bu açıqlama hər şeydən öncə Rusiya ilə Türkiyə münasibətlərinin korlanmasına yönəlib. Moskva zəif başa düşürdü ki, Türkiyənin Cənubi Qafqazdakı mövcudluğuna qarşı çıxmaqdan, onunla əməkdaşlıq edib faydalanmaq daha yaxşıdır. Türkiyə də bilir ki, Cənubi Qafqaza daxil olmaq, söz sahibi olmaq üçün Rusiya ilə yaxşı keçinməlidir. Moskvanın əsas hədəflərindən biri Türkiyə ilə geniş bir coğrafiyanı əhatə edən ərazidə strateji müttəfiqlik qurmaqdır. Moskvada yaxşı anlayırlar ki, Qərblə ağır qarşıdurmada ona regional müttəfiqlər lazımdır. Ona görə də Cənubi Qafqazda və hətta başqa coğrafiyalarda Moskvanın Türkiyənin aktivləşməsinə istəməsi təbii bir faktordur. Türkiyə geosiyasetinin orijinallığı həm də

la, digərlərində öz ciddi təsirini hələ saxlamaqdadır. Ermənilərin narahatlığının əsl səbəbi başqadır. Ermənilər düşünürlər ki, Rusiya Gürcüstanda və Moldovada olduğu kimi Qarabağdan çıxmıyacaq və Bakı çətin duruma düşəcək. Bu, həm də ermənilərin nə vaxtsa Qarabağa qayıdacaqlarına, öz təcavüzkar niyyətlərini həyata keçirə biləcəklərinə ümidlər yaradırdı. Azərbaycanın fəal və düşünülmüş xarici siyasəti onların bu ümidlərini də məhv etdi. Erməni cəmiyyətinin bəd-binliyi və qorxuya qapılması onun əsası yoxdur. Əvvəla, Rusiya Ermənistanıdır və buranı da tərk etmək niyyətində deyil. İkincisi, Türkiyə və Azərbaycan Ermənistanı qarşı nəinki təhdid yaratmır, əksinə, təhlükəsizliyinin təminatı və beynəlxalq aləmə çıxışı, həmçinin iqtisadi inkişafı üçün açar rolunu oynaya bilər. Əgər İrəvan özü qonşuları ilə mehriban qonşuluq və tərəfdaşlıq siya-

çok önəmliyərdi. Türkiyə Rusiya ilə normal münasibət saxlamaqda maraqlı olan yeganə NATO ölkəsidir, regional gücdür. Türkiyə hətta bir sıra hallarda global siyasətə təsir edə biləcək faktordur. Ermənistan cəmiyyətini təşviş salan məhz bu amildir. Ermənilər anlamaq istəmir ki, nə Türkiyə, nə də Azərbaycan regionda yeni münaqişə istəyir. Türkiyənin regional siyasəti pozitivdir və bütün region ölkələri üçün faydalıdır. Bunu Ermənistan da nəhayət ki, anlamaq məcburiyyətində qalacaq. Fransa Ermənistanın Rusiyanın alternativini kimi təhlükəsizlik çetiri ola bilməz. Buna həm Türkiyə, Azərbaycan və Rusiya kimi regional güclər, həm də Fransa-İngiltərə qarşıdurması imkan verməz. Üstəlik də Fransa region üçün yad və çox uzaqdır. Odur ki, Ermənistan məcburdur ki, kənar oyunçuları Cənubi Qafqaza cəlb etmə taktikasından əl çəksin”.

də bizim yanımda qardaş Türkiyə faktoru var. Putin bunu nəzərə almaqla yanaşı, İlham Əliyevlə şəxsi münasibətləri yüksək səviyyədədir. O, Qərbin Azərbaycanla bağlı fikirlərini çox yaxşı bilir. Rusiya üçün bu gün ən optimal variant hər iki qardaş ölkə ilə iqtisadi, ticari, diplomatik və s. əlaqələrdir. Əməkdaşlığın inkişafında maraqlıdır. Biz Qərbin Rusiyaya qarşı hər hansı bir sanksiyasına qoşulmamışıq. Putin həm də arxayındır ki, həm İlham Əliyevdən, həm də Erdoğanın ziyan gəlməz. Bizim partiya, yeni ƏHD Partiyası hər zaman bəyan edib ki, regionda Türk-Slavyan birliyi yaradıla bilər. Hətta bu birliyə İran da qoşula bilər. Çünki biz İranı da türk dövləti sayırıq. Avropa Birliyi modelində dediyimiz birlik alınsa, böyük bir coğrafi məkanda geniş əlaqələr qurula bilər. Burada vahid valyutanın dövrüyyəsindən də söhbət gedir. Niyə də olma-

Danışmaq çətin imiş

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Iran-İsrail gərginliyi artanda, həmişəki kimi, bizim mediada bu temada narahatlıq da yüksəlir. Əslində tək media, jurnalistlər də deyil, xalqımız da guya nigaran qalır. Deyirlər ki, İranda problem yaransa, oradan böyük qaçqın-köçkün axını gələr, bizə çətin olar və sairə. Guya biz Güney Azərbaycandan olan soydaşlarımızla həmişə isti qucaq açmışıq. Təəssüf ki, bu belə deyil. Məsələn, 1947-ci ildə Pişəvərini bura gətirdik, sonra sovet hökuməti onu Gəncə-Yevlax yolunda müəmmal avtomobil qəzasında öldürdü.

Heç çox uzağa getməyək, mən öz şahidi olduğum faktı yazıram. 1990-cı illərdə aşıq, müğənni Araz Elsəs sərhədi birtəhər keçib Bakıya sığınmışdı. Ancaq bizim hökumət Araz bəyə pasport, vətəndaşlıq verməkdən imtina elədi. O da gedib Norveçdən pasport aldı.

Bu gün araşdırın, məlum olacaq Güney Azərbaycandan, İran rejimindən qaçıb Finlandiyada, İsveçdə, Almaniyada sığınacaq alan soydaşlarımızın sayı müstəqil Azərbaycan Respublikasına penah gətirənlərdən daha çoxdur. Ona görə də qəti narahat olmayın, İrana problem yaransa, soydaşlarımız yenə Avropanı seçəcək. İstəsəniz asudə vaxtınızda bu temada düşünsünüz.

Ancaq təbii ki, bütün qonum-qonşularımızda vəziyyətin sabit olmasını arzu edirik. İşğal problemi həll edildiyi üçün, mənim fikrim belədir: biz Ermənistanın da sabitliyini arzulamalıyıq. Dostluq münasibətləri yaratmalıyıq. "Çomağı əldən yerə qoymamaq" şərti ilə. Bu mənada, Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın son dövrlərdəki fəaliyyəti, açıqlamaları, mesajları bizə sərfəlidir. Yəqin Azərbaycan hökuməti də qarşılıqlı, xoşgörülü mesajlar verməlidir və bəlkə xəbərimiz yoxdur, bu mesajlar verilir.

Paşinyanın qondarma erməni soyqırımı mövzusunda "gəlin qurbanların adbaad siyahısını hazırlayaq" açıqlaması isə bəlkə də bu temaya nöqtə qoyacaq. Doğrudan da, yüz ilə yaxındır davam edən "türklər milyon yarım erməni qırıb" yalanı erməni xalqının özünə ziyan vurur, Ermənistanı inkişafdan saxlayır, bütün bölgədə düşmənçilik, mənasız nifaq toxumu səpir.

Qurbanların adlı siyahısını hazırlamaq mümkündürmü? Əlbəttə, təxminən də olsa mümkündür, örnek üçün, yəhudilər bunu ediblər. Nasizm qurbanı olan yəhudilərin ümumi sayı 6 milyon hesab edilir, hazırda Yerusəlimdə xatirə muzeyində onların 4 milyon nəfərinin adbaad siyahısı saxlanılır. Qoy ermənilər də iddia etdikləri "milyon yarım" qurbanın heç olmasa üçdə birinin, 500 min nəfərin adını çəksinlər, sənəd çıxarsınlar. Yoxsa hərə özündən faciə uydursa dünyaya soyqırım muzeyinə çevrilər. Bu mənada, Paşinyan yüzdəyüz haqlıdır.

Belə uydurma "soyqırımlardan" biri haqda təzə xəbər tutmuşam. Aprelin 10-da, təsadüfən erməni informasiya kanallarında rastlaşdım. Yazırdılar ki, bu gün Marağa soyqırımının ildönümüdür. Guya 1992-ci ilin 10 aprelində Azərbaycan ordusu Qarabağdakı bu kənddə erməniləri qırıb-töküb.

Məsələnin tragikomik cəhəti o idi ki, xəbər lentində bunu oxuyan ermənilərin özləri də təəccüblənir və altdan belə şərhlər yazırdılar: "Ax, vax, biz niyə bunu bilmirik, tariximizdə xəbərsizlik" və sairə. Məhz buna görə əhvalat mənə maraqlı gəldi, internetdə araşdırdım. Məlum oldu ki, Tərtərə yaxın bu Qarabağ kəndində 1992-ci ildə müəyyən döyüşlər olub, lakin dinc sakinlərin soyqırımı haqda hər hansı fakt yoxdur, sənədləşdirilməyib, foto-videoya alınmayıb. Bəs bu yalan haradan ortaya çıxıb? Həmişəki ilan-çayan yuvasından: xəbəri orada-burada yayan ilk mənbə baronessa Koks-dur! 1990-larda ərəzidə sünlənən, pis çıxmasının, adamdan çox ifritəyə oxşayan, lordlar palatasının üzvü məşhur Kerolayn Koks. Həmin illərdə Koks bu haqda hətta ingilis mətbuatına (konkret "Deyli teleqraf" qəzetinə) yalan ötürmək istəyib, lakin onlar mənbə tələb ediblər və bu olmayanda "xəbəri" yaymaqdan imtina ediblər.

Koksun bu temada bir açıqlaması isə lap anekdotdur. Deyir ki, mən Marağa faciəsini işıqlandırmaq üçün kəndə müxbir, fotoqraf-zad göndərilməsini Qarabağ ermənilərinin rəhbərlərindən istədim, onlar imtina etdilər. Guya separatçıların o vaxtkı lideri Artur Mkrtiçyan Kerolayn xalaya belə cavab veribmiş. Hazır olun, əziz oxucular, lətifə gəlir, Mkrtiçyanın cavabı olduğu kimi: "Biz ermənilərə öz dərdimiz haqda danışmaq çox çətindir". (Lap o dərddən başımı itirmişəm lətifəsi fason).

Etiraf edirəm, son aylar bu qədər güldüyüm yumor olmamışdı.

ABŞ Dövlət Departamentinin mətbuat katibinin birinci müavini Vedant Patel Rusiyanın sülhməramlı kontingentinin Qarabağdan tezliklə çıxarılmasını şərh edərək qeyd edib ki, bu, Rusiyanın etibarsız müttəfiq olduğunun göstəricisidir. Vedant Patel ABŞ-ın 2020-ci ildə Qarabağda döyüşlərə son qoyan və həmin bölgədə Rusiya sülhməramlı kontingentinin yerləşdirilməsi ilə nəticələnən üçtərəfli razılaşmada tərəf olmadığını diqqətə çatdırıb.

"Biz Rusiya ordusunun daha dinc və sabit Cənubi Qafqaz regionuna sərmayə qoyduğunu göstərən heç bir şey görmədik və ötən payızda Qarabağda baş verən hadisələr bunun göstəricisidir. Bu, Rusiyanın etibarlı müttəfiq və ya tərəfdaş olmadığına başqa bir nümunəsidir", - deyərək vurğulayıb. "Bununla belə, biz Ermənistan və Azərbaycanın davamlı və ləyaqətli sülhə nail olmaq səylərini qətiyyətlə dəstəkləyirik və bu prosesin asanlaşdırılması üçün yardımımızı davam etməyə hazırıq", - Dövlət Departamentinin rəsmisi qeyd edib.

Vedant Patel bu mövzuda bilgilə şəxsdir və sülhməramlılarla bağlı ilk dəfə deyil danışmış. Məsələn, ötən il Qarabağda rus sülhməramlılarının olmasını şərh edən Patel bu məsələnin narahatlıq doğurduğunu da bildirib: "Əlbəttə, belə bir mövcudluq hələ də narahatlıq doğurur. Lakin Birləşmiş Ştatlar bu məsələdə Azərbaycan və Ermənistan rəhbərliyi ilə əlaqə saxlamağa davam edəcək və ləyaqətli və davamlı sülhü dəstəkləməyə davam etmək üçün əlindən gələni edəcək".

Yada salaq ki, Kreml də Rusiya sülhməramlılarının Qarabağdan çıxarılmasına başladığını təsdiqləyib. Bu barədə Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov danışmış. O, jurnalistlərə qısa açıqlamasında faktı təsdiqləyib. "Bəli, bu doğrudur", - Peskov qısaca olaraq deyib.

Azərbaycan Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyev isə deyib ki, sülhməramlıların ölkəmizin ərəzisindən vaxtından əvvəl çıxarılması barədə hər iki ölkənin ali rəhbərliyi tərəfindən qərar qəbul edilib. Yeri gəlmişkən, Ağdamda yerləşən Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyəti də dayandırılacaq. Bu barədə APA-ya Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyindən bildirilib. "2021-ci il yanvarın 30-da Azərbaycanın Ağdam şəhərində yaradılmış Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyətini tamamlamaq üçün proses Rusiya Federasiyası və Azərbaycanla

Vedant Patel

ABŞ-ın "sülhməramlılar getdi" dərdi

Rusiyanın Gürcüstan və Ukraynadan çıxmasını israrla tələb edən ABŞ niyə rus əsgərlərinin Qarabağdan getməsindən narahat oldu?

koordinasiyalı şəkildə davam etdirilir", - məlumatda deyilir.

Məntiqə Vaşinqton sülhməramlıların evə dönmək qərarından məmnun qalmalı idi. Əslində Qarabağdakı qüvvələrini çıxarmaqla Moskva əyani şəkildə göstərmək istəyir ki, o, ətraf ölkələrin tərəfsizliyində maraqlıdır. Rəsmi Bakının blok-lara qoşulmaması Rusiyanı rahatladan amildir. Bu mənada Azərbaycanda hərbi saxlamağa ehtiyac qalmamışdı. Sırr deyil ki, Moskvanın başlıca tələbi ətraf bölgələrin tərəfsizliyini qorumasıdır və o bunu dəfələrlə dilə gətirib. Üstəlik, Azərbaycan ərazisi Rusiyanın ən yaxın müttəfiqi sayılan İranla həmsərhəddir və bu sərhəddən özünə hər hansı təhlükə gözləmir. Necə olur ki, Rusiyanın Suriyadan, Gürcüstanın, Ukraynanın il-haq olunmuş ərazilərindən çıxmasını israrla tələb edən ABŞ rus əsgərlərinin Qarabağdan getməsindən narahat olur?

Siyasi şərhçi Aydın Quliyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, ABŞ Dövlət Departamentinin rəsmisinin Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin Azərbaycan ərazisindən çıxması ilə bağlı səsləndirdiyi bəyanat uğursuzdur, eyni zamanda Amerikanın analoji siyasiyalarda ikistandartlı siyasət və davranış nümayiş etdirdiyini açıq göstərir, ifşa

edir: "Biz indiye qədər görmüşük ki, Amerika Rusiya hərbi kontingentinin hansı statusda olmağından asılı olmayaraq mövcud olduqları bölgələrdən mümkün qədər tez çıxmasına çalışıb, bunu tələb edib. Amma 2020-ci ildə 44 günlük müharibədən sonra Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin Qarabağda yerləşməsinə və orada mövcudluğuna ABŞ belə reaksiya verməyib, etiraz eləməyib, indiye qədər rus sülhməramlılarının bölgədən çıxmasını tələb eləməyib. Bütün bunlar isə belə qənaət yaradır ki, burada söhbət təkə geosiyasi rəqəbat müstəvisində cərəyan etmir. Əgər yalnız geosiyasi üstünlük qazanmaq uğrunda birbaşa mübarizədən söhbət getsəydi, onda Amerika əslində Rusiya sülhməramlılarının Azərbaycandan çıxıb getməsinə alqışlamalı idi. Ancaq sanki ABŞ Rusiya sülhməramlılarının Qarabağdan getməsinə istəmir, rusların getməsindən məyus olublar. Vedat Patelin bəyanatı bir daha nümayiş etdirir ki, sülhməramlıların Qarabağdan gedişi Amerikani məmnun etməyib, əksinə, xeyli qayğılandırır. Belə qənaətə gəlmək mümkündür ki, burada söhbət bölgəmizdə erməni probleminin yenidən qaldırılmasına bəslənən ümidlərin puç olmasından gedir. Belə görünür ki, ABŞ erməni probleminin, erməni

separatizminin Qarabağda tamamilə çökməsindən məmnun deyil".

Ekspertin sözlərinə görə, Amerikada da yaxşı anlayırlar ki, Rusiya sülhməramlıları da bölgədən çıxıb getdilsə, deməli, artıq Azərbaycanın daxilində yenidən "erməni kartı" yaratmaq və onu işə salmaq mümkün olmayacaq:

"Sülhməramlıların gedişinə qədər ABŞ-ın özündə bir ümid var idi ki, Qarabağ erməniləri qayıdıb gələcəklər və Qarabağ ermənilərinin hüquqları, təhlükəsizlikləri, statusları kimi rəngarəng şüar və bayraqların altında Azərbaycana təsir göstərmək, daxili işlərinə müdaxilə etmək, suverenliyinə daim barmaq uzatmaq imkanı olacaq. İndi ABŞ-da hesab edirlər ki, sülhməramlıların gedişi ilə bu imkan tamamilə əldən çıxdı. "Erməni kartı"ni yenidən yaratmağa bəslənən ümidlər tamamilə puç oldu. Məsələnin mahiyyətində dayanan budur. Konkret bu situasiyada Rusiya Azərbaycanın suverenliyinə hörmətlə yanaşdı. Rusiya barışmalı oldu ki, suveren dövlətdə kənar ölkənin hərbi bazası olmaz. Eyni zamanda Rusiya nəzərə aldı və həm də hörmət etdi ki, Azərbaycanın Milli Təhlükəsizlik Konsepsiyası bu ölkədə xarici hərbi bazaların olmasına yasaq qoyur. Sülhməramlıların özü də müəyyən qədər hərbi baza kimi idi. Ona görə də Rusiya Azərbaycanın Milli Təhlükəsizlik Konsepsiyasına da hörmət nümayiş etdirdi. Amerikanın sərgilədiyi mövqe isə Azərbaycanın suverenliyinə hörmət mövqeyi kimi şərh oluna bilməz. Bu tipli açıqlamalar ABŞ-ın Azərbaycan-Ermənistan sülh prosesində tərəfsiz vasitəçi ola biləcəyini növbəti dəfə şübhə altına salır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
 "Yeni Müsavat"

Rusiya sülhməramlıları Qarabağda öz missiyasını vaxtından əvvəl başa vurdu və hərbi kontingentin çıxarılması davam edir. Rusiya sülhməramlı qoşunlarının Qarabağdakı missiyası qarşıya qoyulan məqsədə nail olub və məntiqi sonluğa çatıb". Bu barədə Rusiya Müdafiə Nazirliyinin rəsmi orqanı olan "Krasnaya Zvezda" qəzeti məlumat yayıb.

Nəşrdə qeyd edilib ki, indi "Rusiyanın Qarabağ iqtisadi rayonunda sülhməramlı missiyasının dayandırılması üçün obyektiv şərait yaranıb".

Məqalədə deyilir: "Rusiya sülhməramlı kontingentinin fəaliyyəti bir vaxtlar münaqişəli olan regiona sülh və sabitlik gətirdi və davam edən əməliyyat öz məqsədlərinə və məntiqi sona çatdı".

2020-ci il 10 noyabr üçtərəfli 9 bəndlik sənəddə sülh sazişi, ümumiyyətlə, nəzərdə tutulmayıb. Öhdəliklərə gəlincə, Azərbaycan üzərinə düşənləri etdi, amma Ermənistan bunlara etinasız yanaşdı, xüsusilə də qanunsuz erməni silahlı birləşmələrinin Qarabağdan çıxarılması tələbi uzun müddət gözdə tutuldu. Nəhayət, Azərbaycan özü bu bəndləri icra etdi.

4 il əvvəl əldə olunmuş razılaşmaya əsasən, Rusiya sülhməramlı kontingenti Qarabağa 5 il müddətinə yerləşdirilmişdi və tərəflərdən biri etiraz etməzdisə, bu müddət daha 5 il uzadıla bilərdi. Ermənilər könüllü köç etdikdən sonra bu artıq iki dövlətin - Azərbaycan və Rusiya rəhbərliyi arasındakı razılaşmaya bağlı idi. Elə o razılaşmaya əsasən də sülhməramlıların Qarabağdan çıxarılması başlandı.

Qeyd edək ki, 10 noyabr üçtərəfli bəyanatı (sənədi) Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin tərəfindən Ermənistanın İkinci Qarabağ müharibəsinin gedişində təslim olmasının ardınca imzala-

nıb. Bəyanatın məzmunu işğal altındakı bölgələrin Azərbaycana qaytarılması, münaqişə tərəfləri arasında kommunikasiyaların açılması, Rusiya sülhməramlılarının Dağlıq Qarabağda yerləşdirilməsi və onlara nəzarət mexanizmi olaraq Rusiya-Türkiyə Birgə Monitorinq Mərkəzinin qurulması kimi məqamları ehtiva etməklə yanaşı, münaqişənin həllinə dair digər məsələləri əhatə edirdi.

Tarixə 10 noyabr üçtərəfli bəyanatı kimi düşən sənəd hərbi əməliyyatların dayandırılmasını təmin etdi.

Bəyanat 9 bənddən ibarətdir:

1. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında tam atəşkəsdən və bütün hərbi əməliyyatlar dayandırıldıqdan sonra 10 noyabr 2020-ci il tarixində Moskva vaxtı ilə 00:00-dan etibarən Azərbaycan və Ermənistan öz mövqelərində dayanırlar;

2. Ağdam rayonu 20 noyabr 2020-ci il tarixində Azərbaycanla qaytarılır;

3. Rusiya sülhməramlı kontingenti Dağlıq Qarabağdakı təmas xətti boyunca və Laçın dəhlizi boyunca yerləşdirilir;

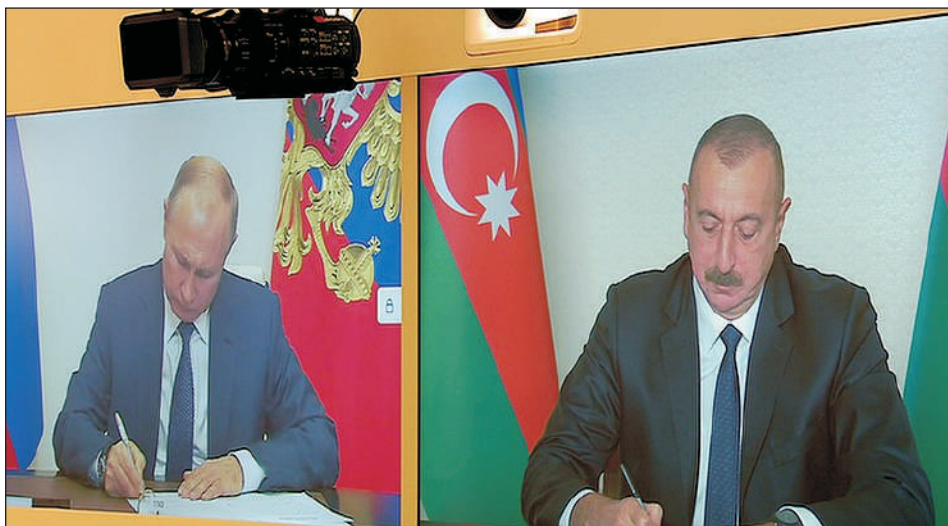
4. Rusiya Federasiyasının sülhməramlı kontingenti erməni silahlı qüvvələrinin geri çəkilməsinə paralel olaraq yerləşdirilir;

5. Münaqişə tərəfləri tərəfindən razılaşmanın həyata keçirilməsinə nəzarətin effektivliyini artırmaq üçün atəşkəsə nəzarət etmək məqsədilə sülhməramlı mərkəz yerləşdirilir;

6. Ermənistan Respubli-

10 noyabr sənədində tilsimə düşən 9-cu bənd

Ekspert: "Bu sənəddə bir neçə komponent artıq öz əhəmiyyətini itirib, bəziləri həllini tapıb, amma..."

kası 2020-ci il noyabrın 15-dək Azərbaycan Respublikasına Kəlbəcər rayonunu, 2020-ci il dekabrın 1-dək Laçın rayonunu qaytarır, Dağlıq Qarabağın Ermənistanla əlaqəsini təmin edəcək və Şuşa şəhərindən keçməyəcək Laçın dəhlizi Rusiya sülhməramlılarının nəzarətinə keçir (eni 5 km). Üç il ərzində Laçın dəhlizi boyunca Xankəndi ilə Ermənistan arasında rabitə təmin edən yeni bir nəqliyyat marşrutunun inşası üçün bir plan müəyyən ediləcək və bu marşrutu qorumaq üçün sonra burada Rusiya sülhməramlı kontingenti yenidən yerləşdiriləcək. Azərbaycan hər iki istiqamətdə vətəndaşların,

nəqliyyat vasitələrinin və malların Laçın dəhlizi boyunca hərəkətinin təhlükəsizliyinə zəmanət verir;

7. Məcburi köçkünlər və qaçqınlar Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı İdarəsinin nəzarəti altında Dağlıq Qarabağ ərazisinə və ona bitişik ərazilərə qayıdılar;

8. Hərbi əsirlərin və digər saxlanılan şəxslərin və ölümlərin cəsədlərinin mübadiləsi aparılır;

9. Bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələri blokdan çıxarılır. Ermənistan Azərbaycanın qərb bölgələri ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əla-

qəsinə zəmanət verir. Nəqliyyat nəzarəti Rusiya Federasiyası Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Sərhəd Xidmətinin orqanları tərəfindən həyata keçirilir. Bəyanatda hazırda tərəflər arasında ciddi mübahisə predmetinə çevrilən nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması üçün də konkret tarix nəzərdə tutulmayıb.

Razılaşmadan 4 ilə yaxın müddət ötsə də, Ermənistan 9-cu bəndin tələbini də yerinə yetirməyib. Erməni liderləri dəfələrlə deyiblər ki, nə Azərbaycan, nə də Türkiyə tərəfi Məğri vasitəsilə Ermənistanın yurisdiksiyasından kənarda olacaq dəhliz almayacaq. Ermənistan bu cür bəhanələrlə

vaxtı uzatmaqda davam edir. Bəs Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin Qarabağdan çıxmasından sonra 10 noyabr üçtərəfli sənədini qüvvədən düşmüş saymaq olarmı?

Politoloq Murad Sadəddinov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin çıxarılması prosesinin başlanması müsbət prosesdir, amma bu, 10 noyabr sənədinin tamamilə qüvvədən düşməsi demək deyil: "9-cu bəndin tələbini Ermənistan hələ də yerinə yetirməyib. Bu sənədin içərisində bir neçə komponent artıq öz əhəmiyyətini itirib, bəziləri həllini tapıb. Amma müəyyən komponentlər isə qalmaqdadır, həllini gözləyir. Əsasən də 9-cu bənd - kommunikasiyaların açılmasını nəzərdə tutan tələb yerinə yetirilməlidir. Ermənistan tərəfi üzərinə bununla öhdəlik götürüb. Həmin öhdəlik yerinə yetirilməyib. O baxımdan da hesab etməyirəm ki, 10 noyabr üçtərəfli sənədini qüvvədən düşmüş saymaq olar. Heç bir tərəf - nə Azərbaycan, nə Ermənistan, nə də Rusiya bu sənədin qüvvədən düşməsi ilə bağlı rəsmi bəyanat verib".

□ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

"NATO Xankəndidə bizi sülhməramlılarla toqquşdurmaq istəyirdi"

Zahid Oruc: "Ağ Evdə və Yeliseyde rus hərbi qüvvələrinin 366-cı alaya çevrilmədiyindən məyus olublar"

"Rusiya sülhməramlılarının Qarabağdan çıxarılmasına dair iki dövlət rəhbərinin razılaşması mühüm beynəlxalq təhlükəsizlik, hərbi və siyasi hadisədir. Əgər tarixə qayıtsaq, Birinci Pyotrun 1712-ci il qərarından sonra Azərbaycan rəhbərləri - İbrahim xandan Elçibəyə qədər hamısı rus orduları ilə savaşıqları üçün kütləvi itkilər vermişik, dövlətimiz çöküb və qətlə yetirilən, devrilən xanlardan Vəzirovlara qədər, 20 Yanvardan, Xocalıya kimi faciəli milli tarix yaratmışıq.

10 noyabrda Qarabağ bölgəsinə sülhməramlı qüvvələr yerləşəndə müharibədə bizə məğlub olanlar qələbəmizi ləkələmək üçün "erməni işğalını rus ordusu əvəzlədi" adlı global kampaniyaya başladılar. Ukrayna ilə müharibə-

dən sonra dünyada demonlaşdırılan bir dövlətin Xankəndidəki missiyasını ləkələyən NATO dövlətləri azərbaycanlı və rus əsgərlərini toqquşdurmaq istəyirdilər.

"Xankəndi rusa verildi, müharibə olmayıb, Əliyev sövdələşmə ilə Elçibəyin xardığı ordunu geri qaytardı, heyif Azərbaycan əsgərinə deyən şərcilər indi də 17 aprel

qərarını "Rusiyanın Qərbe məğlub olması, Ərdoğanın təzyiqi, hətta Paşinyanın manevləri" ilə bağlayırlar".

Milli Məclisin son iclasında İnsan hüquqları komite-

sinin sədri Zahid Oruc belə deyib. Deputat daha sonra çıxışına belə davam edib: "Sən demə, ruslar Zvartnots limanından da çıxıb bütün Qafqazdan özləri gedir. Baxın ri-yakarlığa, bu mənfur tezisləri yayanların yalnız bir məqsədi var. O da İlham Əliyevin ardıcıl, parlaq və xalqımızı qırğın-lara verməyən, məğlubiyyət ənənələrinə son qoyan milli qələbələrini etiraf etməsinlər.

Dövlət başçımızın strateji ağılı və keçmiş rəhbərlərin faciələrini görməsi 1960 nəfərlik qüvvədən düzgün istifadəyə imkan verdi, 20 sentayabrda bütün dünya erməniçiliyinin qınadığı rus əsgəri onların əvəzindən döyüşmədi, birinci Pyotrun 300 illik qərarı geri oxundu, o cümlədən sülhməramlılar müstəqilliyimizi buxovlayan xarici hərbi baza deyil, əksinə, Fransa və Amerikanın regionda yerləşməsinə qarşı qüvvə oldu. Ağ Evdə və Yeliseyde rus hərbi qüvvələrinin 366-cı alaya çevrilmədiyindən, bir Qafqaz ölkəsindən sülh, diplomatik razılaşma ilə, qansız-qadasız çıxmasından məyus olublar. Axı əsrlərdir xalqımızı qonşu

dövlətlərlə toqquşdurub özləri Göyçə dağlarına və Zəngəzur dəhlizinə can atan NATO orduları indi nə deyib iki xalqın arasına yerləşəcəklər?

Son 30 ildə cəbhəçiliyin və Əli Kərimliçiliyin çörek və siyasi ideologiyası - "Azərbaycan hakimiyyətini rus ordusu qoruyur" böhtanı bizi zəfərlərə gətirən Heydər Əliyev kursunun, heç bir xarici hərbi qüvvənin olmadığı bir ölkə quran İlham Əliyevin qarşısında baş əyməyə, elə həmin rus hərbiçilərinin ardınca ölkədən çıxıb getməyə qadirdirlərmi? İndi bütün Qafqazın lideri Şeyx Şamilidir, yoxsa İlham Əliyev?

Xarici ordularla belə işləyərlər, cənablar. Rusiya ilə savaşı bizim üzərimizdən apara bilməyənlər məğlub oldular, Azərbaycan NATO qarşısında növbəti qələbəsini qazandı! İndi tarixdə ilk dəfədir, ermənilər üçün canını verməyən 1960 nəfər rus hərbiçisi azərbaycanlılarla deyil, Qərblə döyüşməyə gedir. Gedin düşünün, İlham Əliyevin növbəti qələbəsi nə olacaq", - deyərək bildirdi.

□ **Elşad PAŞASOY "Yeni Müsavat"**

Radikalların “Avromeydan” xəyalı

Əli Kərimlinin mitinqlə bağlı müraciətindən belə çıxıb ki, Azərbaycanın hər mənada gələcəyi məhz Avropaya integrasiyadan asılıdır, əks təqdirdə, “ölkə batacaq”, “vətəndaşlar acından öləcək...”

AXCP sədri Əli Kərimlinin və Milli Şuranın Azərbaycan dövləti üçün ən həssas vaxtda qanunsuz aksiya keçirmək istəyi cəmiyyətin böyük əksəriyyəti tərəfindən pislənir. Ə.Kərimlinin mitinqlə bağlı iki gün əvvəlki müraciətində Avropa Birliyinə integrasiya haqda daha çox danışması diqqət çəkib. Onun dediyindən belə çıxıb ki, Azərbaycanın hər mənada gələcəyi məhz Avropaya integrasiyadan asılıdır, əks təqdirdə, “ölkə batacaq”, “vətəndaşlar acından öləcək...”

AXCP sədri iddia edib ki, iqtidar avrointegrasiyada maraqlı deyil, amma bu, Azərbaycanın “nicat yoludur”. Ə.Kərimli millətin sosial durumundan danışır və çıxış yolunu əsasən Avropa Birliyi ilə vizasız əlaqədə görüb. Guya Avropa Birliyinə integrasiya “milləti ağ günə çıxaracaq”, əhali gedib o ölkələrdə işləyib pul qazanacaq. Bu, Ukraynanı bədbəxt edən növbəti “Avromeydan xülyası”na bənzəyir. Anlaşılan odur ki, radikalara da mitinq sifarişini onlar veriblər...

Yada salaqla ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti radikalların aprelin 21-nə təyin etdiyi mitinqə yer ayırmayıb. Onlar Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müraciətində mitinq üçün bu yerlərdən birini istəmişdi: metronun “28 May” stansiyasının qarşısındakı meydan, “Nərimanov” stansiyasının qarşısındakı meydan, “İnşaatçılar” stansiyasının yaxınlığındakı stadion. Təşkilatçılara aprelin 17-də göndərilmiş cavab məktubunda qeyd olunub ki, “İnşaatçılar” stansiyasının yaxınlığındakı stadionda təmir işləri gedir, digər iki meydan isə nəqliyyatın sıx hərəkət etdiyi ərazilərdir.

Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri, deputat

Elşən Musayev dedi ki, mitinq qərarı xaricdəki anti-millli qüvvələrin birbaşa tapşırığı ilə verilib və Əli Kərimli son açıqlamasında ciddi ipucu verib: “Kimi tərifləyir, Əli Kərimli? Avropanı. Yaxşı bəs Avropada əsas təlatüm, qarşıdurma provokatoru kimdir? Əlbəttə ki, Fransa və onun kimi düşüncələr. Ukraynanın hazırkı durumuna baxın. Ermənistan da bu gün şövqlə, həvəslə Avropaya doğru qaçır. Bir azdan onların da aqibətini görəcəyik. Və çox maraqlıdır: Kərimli kimi avantüristlər indi nə təklif edir, görəsən? Bizdəmi Ukrayna olaq? Bizdəmi mərəmsiz, hədəfsiz, hərdəmxəyal, sistem-siz Ermənistanın yolunu gedək?”

Kimlə edəcəksən həmin mitinqi? 3 tək, 4 cüt adamınlamı? Cəmilədən, Fuaddan, Nureddindən ibarət elektoratınlamı? Sosial şəbəkələrə dövr etdiyin trollarlamı? Burada əsas pul söhbətidir. Xaricdən radikalara ötürülən mesaj odur ki, sizlərə maliyyə yalnız və yalnız mitinq, aksiya keçirəcəyiniz halda veriləcək. Ona görə Əli Kərimli siyasi əsməcəyə düşüb, özünə əl qatıb, həmin pulu təcili formada nağdlaşdırmaq qərarını verib. Və yanındakı 3-5 qolço-

maq da düşüb bunun ardına və feysbukun canına ki, bəs mitinq keçiririk... Tam məsuliyyətimlə deyirəm: Əli Kərimli erməni lobbisi də daxil, Azərbaycanı hədəf alan bütün xətlərin, şəbəkələrin, qüvvələrin “kukla”sıdır, əmr quludur, nökrədir və bir gün tarix qarşısında da, qanun qarşısında da mütləq cavab verməli olacaqlar”.

Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov qeyd etdi ki, Qərb Cənubi Qafqazda hökmranlığı qarşısında əsas əngəl kimi Azərbaycanın qüdrətli və tam müstəqil dövlətini görür: “Nəticə etibarilə regionda Azərbaycanla hesablaşmağa məcbur qalan Qərb özünə bağlı proksi qüvvələri işə salaraq ölkəmiz əleyhinə kompleks hücumlar başladır. Təsədüfi deyil ki, xaricdən müxtəlif səviyyələrdə korruptsiyalanmış parlamentarilərin,

ayrı-ayrı beynəlxalq media qurumları və “Freedom House”un timsalında beynəlxalq QHT-lərin anti-Azərbaycan hücumlarının aktivləşdirməsinin şahidi olmaqdayıq. Qərb başa düşür ki, kənardan Azərbaycanın yaratdığı reallığı dəyişə bilməyəcək, ona görə də çarəni ölkə daxilində antimirli ünsürləri prosesə cəlb etməklə cəmiyyətdə qarşıdurma yaratmaq cəhdində görünür. Xeyli müddətdir ki, qınına çekilmiş Əli Kərimov və ona bənzər ünsürlər də məhz Qərbin “səlib yürüşü”nün başlaması ilə yenidən fəallaşmaqdadır. İndiki həssas məqamda, heç bir zərurət olmadan mitinq qərarı verməklə əslində antimirli qruplaşma özünü ifşa etmiş oldu və bir daha göstərdi ki, Milli Şura adlanan təsisat milli heysiyyətini itirmiş adamların cəlb olunduğu beşinci kolondur. Bütün fəaliyyətləri itxilaf üzərində qurulmuş və varlıqlarını Qərb qrantları hesabına sürdürən bu radikal bir daha göstərməkdədir ki, onlar milli maraqlara zidd istənilən tapşırığı yerinə yetirməyə, anti-Azərbaycan dairələr üçün əl buyruqçusu rolunu oynamağa razıdırlar. Əlbəttə, qalib xalqın Kərimli kimi artıq çoxdan tarixin zibilliyində olan, başdan ayağa meğlubiyyətdən ibarət öz fəaliyyət siyasətçisinin çağırışlarının önəmi yoxdur. Yəni Kərimlinin, onu maliyyələşdirənlərin Azərbaycanda meydan hərəkəti, yaxud kütləvi iğtişas təşkil etməyə nə gücü, nə də potensialı yoxdur və antimirli şuranın bu avantürası da fəaskoya məhkumdur”.

Siyasi təhlilçi Sona Əliyeva radikal mütəxəssisin Qərbdən tapşırıq aldığını qeyd etdi: “AXCP və Milli Şura hər zaman Qərbdəki bəzi qarapərdəli dairələrin Azər-

“Əli Kərimli Prezidentdən və xalqdan üzr istəməlidir”

“Rusiya sülhməramlılarının vaxtından əvvəl Qarabağdan çıxarılması Prezident İlham Əliyevin diplomatik məharətinin ən böyük uğuru və zirvəsidir”. Bu fikirləri deputat Fəzail Ağamalı parlamentin son plenar iclasında deyib. O bildirib ki, bu, həm də 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid vermədən Kəlbəcər, Laçın və Ağdamın işğaldan azad edilməsində özünü ifadə edən diplomatik nailiyyətin məntiqi davamıdır: “Əvvəldən də dövlət başçısının siyasətini dərk edən və onunla bərabər olan hər bir şəxs, Azərbaycan xalqının mütləq əksəriyyəti Vətən müharibəsindən sonra sülhməramlıların orada olmasına müvəqqəti hal kimi yanaşırdı”.

“Əli Kərimli və onun ətrafında olanlardan fərqli olaraq düşündük ki, İlham Əliyev ölkədə erməni separatizminə son qoymağı başlıca hədəf götürüb. Prezident də bu yolda ən müxtəlif üsullardan istifadə edərək hədəfə nail oldu. Bu gün Əli Kərimli və onun ətrafında olanlar eğer özlərində zərər qədər ləyaqət hissi daşıyırlarsa, Prezidentin önündə baş əyərək ondan və Azərbaycan xalqından dedikləri yalanlara görə üzr istəməlidir”, - deyərək millət vəkili əlavə edib.

baycandakı “dayaq nöqtəsi” funksiyası rolunu oynayır. Dünən də belə idi, indi də belədir. Çünki bu siyasi dərnek-lərin əsas maliyyə donorluğu-nu bir sıra Qərb institutları öz üzərinə götürüb. Hətta AXCP namizədlərinin sonuncu prezident seçkisini boykot etməsi əmri də Qərbdən gəlmişdi. Əvvəlcə onlar ABŞ səfirliyinin keçirdiyi gizli görüşə qatıldılar, daha sonra seçkini boykot etmək əmri aldılar. Hətta Azərbaycan mediasında ABŞ-da təhsil alan tələbələr-lə görüşün detalları işıqlandırılınca Birləşmiş Ştatların ölkəmizdəki elçiliyi geri addım atmışdı. Qərb Gürcüstan və Ermənistandan sonra Azərbaycanda da “Avromeydan hazırlığı”na start verib. Amma bu hazırlıq əbəddir. Çünki Milli Şuranın, bütün seçkilərə uduzmaq ehtimalı yüksək olduğu üçün qatılmamaq qərarı alan AXCP-nin ölkədə heç bir siyasi dayağı yoxdur. Çünki hazırkı ölkə başçısının xalq arasındakı reytingi ən pik həddədir. Xalq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü 30 ildən sonra bərpa edən, rus

qoşunlarını ölkəmizdən çıxaran, Xankəndinə bayraq sancan müzəffər komandanın arxasında möhkəm dayanıb. Düşünürəm ki, Qərbin yeni “avromeydan” hazırlığı da ölkəmizin uğurlarının qarşısına qalın bir xətt çəkmək, Türk Birliyinin güclənməsinin qarşısını almaqdır. Milli Şuranın və Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının da sonuncu addımları, yəni mitinq qərarı məhz Qərbdən gələn yeni “ev tapşırığı”nın anonsudur. Amma Qərbdəki dairələr yaxşı bilirlər ki, bu dəfə də alınmayacaq. Çünki inqilab üçün Azərbaycanda hər hansı münbit şərait yoxdur. Xalq-iqtidar birliyi ən yüksək səviyyədədir. Dəfələrlə seçkiləri uduzan və ya qatılmaqdan imtina edən siyasi dərnek-lər bu dəfə də meğlubiyyətə məhkumdurlar. Amma “mən də varam” deyərək üç-beş nəfərlə icazəsiz piket keçirərək yenə də Qərbdəki havadarlarından böyük pullar qoparmağa çalışacaqlar. Bu da onların dolanışqı yoludur”.

□ **Cavanşir ABBASLI**
 “Yeni Müsavat”

Gürcüstan müxalifətindən birgə bəyanat

Gürcüstanın altı müxalifət partiyası “xarici agentlər” qanununa etiraz olaraq fəaliyyətin tam koordinasiya-sını elan ediblər. Gürcüstan mətbuatı xəbər verir ki, partiyalar bununla bağlı birgə bəyanat yayıblar.

“Biz Gürcüstanın demokratik, qərbyönlü siyasi partiyaları, bu mübarizədə birgə səylərin vacibliyini dərk edirik və qanunun ikinci oxunuşunda xalqımızla birlikdə hər şeyi etmək üçün tam koordinasiya və səfərbərlik elan edirik. Gürcüstan xalqı ölkəmizin Avropa və Avroatlantik gələcəyinin əsas qaranlı olub, olacaq və bu seçimə qarşı hər hansı cəhd qaçılmaz iflasa məhkumdur”, - bəyanatda deyilir.

Bəyanatı imzalayan partiyalar “Vahid Milli Hərəkət”; “Axali”; “Girçi - daha çox azadlıq”; “Droa”; “Lelo - Gürcüstan üçün” və “Aqmaşenebeli Strategiyası” partiyalarıdır.

Yada salaqla ki, ölkə parlamenti 2023-cü il martın 7-də layihəni ilk oxunuşda qəbul etmiş, ancaq martın 9-da sənəd etirazlar üzündən geri götürülmüşdü. Bu ilin aprelində layihə yenidən parlament müzakirəsinə çıxarılıb və növbəti etiraz dalğasına gətirib.

Hökumətin təşəbbüsü olan layihəyə görə, illik büdcəsinin 20 faizi xarici vəsait hesabına

formalaşan qeyri-hökumət təşkilatı və media quruluşu reyestrə qeydiyyatdan keçməli və il-də bir yol maliyyə bəyannaməsi verməlidir. Bu qaydanın pozulması cərimə cəzası nəzərdə tutulur. Müxalif qüvvələr və ictimai fəallar hesab edirlər ki, yenilik ayrı-seçkilik doğuraraq cəmiyyəti parçalayaraq, əsassız məhdudiyyətlərə yol açar.

Parlament respublikası olan Gürcüstanda hökuməti qanunverici orqanda çoxluq əldə edən partiya formalaşdırır. 2012, 2016 və 2020-ci illərin parlament seçkilərində Gürcü Arzusu - Demokratik Gürcüstan Partiyası qalib gələrək hökumət qurub.

Hesablama Palatası

deputatlara hesabat verdi

Dövlət maliyyəsinin idarə edilməsində aşkarlanmış nöqsan məbləği 1 milyard 971,9 milyon manat göstərilir

Aprel 19-da Milli Məclisin növbəti plenar iclası Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə keçirildi. Cari məsələlər ətrafında çıxış edən deputat Sahibə Aliyev Fransanın Azərbaycanı səfərini geri çağırmasından danışdı: "Fransa dözümsüzlük göstərərək belə bir cılızlığa yol verir. Ancaq Fransanın buradakı səfərini geri çağırmasının arxasında, fikrimcə, Qərbdəki bizim regionda bölücü xətlər çəkmək, dayanıqlı qarşıdurma platsız rımlı yaratmaq yönündə kompleks addımlar atmağı planlaşdırırlar. Pionerlik etmək gizlənmir. Aprel 5-də Brüsseldə keçirilən üçlü görüşdəki üzərdən artıq sırr pərdəsi götürülən gizli sövdələşmə də bunu təsdiqləyirmi?"

Deputat Ceyhun Məmmədovun sözlərinə görə, heç şübhəsiz ki, üçtərəfli sənəddə "müvafəqət" şərtinin qoyulması və prosesin məntiqi sonluğa çatdırılması Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti və prinsipial siyasətinin nəticəsidir: "10 noyabr sənədində sülhməramlının 2025-ə qədər müvafəqət yerləşdirilməsi maddəsinin sənəddə əksini tapmasını mehiz Prezident İlham Əliyev israr etmişdi. Prezident İlham Əliyevin Qarabağla bağlı apardığı uğurlu siyasət nəticəsində Rusiya tərəfi sülhməramlının Qarabağdan çıxarılması barədə qərar qəbul etdi. Heç şübhəsiz ki, Rusiya sülhməramlının Qarabağdan çıxarılması həm də Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin və iki ölkə liderinin yüksək əlaqələrinin göstəricisidir".

Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov təhsilə bağlı vacib məsələlərə toxundu. "Uşaq məktəbə gedir ki, dərslər oxusun, öyrənsin. Əgər uşaq evdə dərslər oxuyacaqsa, məktəbə niyə gəlir?", deyən komitə sədrinin sözlərinə görə, indi istəyirlər ki, uşaqlar məktəbə gəlməsin, evdə otursun: "Əgər məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin sayı əhatə dairəsinə görə Bakıda 25%, rayonlarda isə 10%-i keçirmiş, bu uşaq harada təhsil almalıdır? Hindistan da belə qanun var idi ki, ancaq varlılar oxuya bilər. Vətəndaş övladını evinə yaxın məktəbə gətirir, uşağı birinci sinifdən qeydiyyatdan keçirməyə böyük ansambl düzülüb, müsabiqə keçirilir. Nə müsabiqə keçirir? Harada göstərilir bu? Hansı qanunda göstərilir? Hər özündən qanun qəbul edib, təhsilə mane törətməsin".

İclasda Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov Milli Məclisdə qurumun 2023-cü ildə fəaliyyəti haqqında hesabatı təqdim etdi. Bildirdi ki, Hesablama Palatası 2022-ci ilin iş planına uyğun olaraq keçirilmiş nəzarət tədbirləri üzrə dövlət vəsaitinin bərpasına dair təkliflərə bağlı qalan 25,5 milyon manatın icrasını ötən il davam etdirib: "Həmin məbləğin 17 milyon manatı üzrə hesabat dövründə tədbirlər həyata keçirilib, o cümlədən 9,5 milyon manat bərpa olunub, 0,9 milyon manat müqavilə məbləğindən azaldılıb, 6,6 milyon manat isə əvvəlki illərin öhdəliyinin bağlanması üçün yönəldilib. Eyni zamanda 2022-ci ildə maliyyə hesabatlarının

auditi nəticəsində aşkarlanmış 564,5 milyon manat əhəmiyyətli təhriflər 254,7 milyon manatı üzrə hesabat dövründə müvafiq düzəlişlər edilib. Bundan əlavə, əvvəlki illərin iş planları üzrə daha 1,3 milyon manatın müvafiq büdcələrə bərpası təmin edilib".

Palata sədri qeyd edib ki, ötən il Hesablama Palatasının Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə idarəsi tərəfindən 2020-2022-ci illəri əhatə edən 6 uyğunluq auditi keçirilib: "Ümumilikdə idarə tərəfindən auditlər müəyyən edilmiş pozuntu məbləği 120 milyon manatdan çox olub. Bütün auditlər üzrə aşkarlanmış hüquqpozumalarda cinayət tərkibinin əlamətlərinin ehtimal edilməsi ilə əlaqədar müvafiq materiallar hüquq-mühafizə orqanlarına göndərilib. Hesabat ilində idarə tərəfindən aparılan 6 tədbir də daxil olmaqla 15 nəzarət tədbiri üzrə müvafiq materiallar kollegiyanın qərarına əsasən Baş Prokurorluquna və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinə təqdim edilib. Hesabat tərtib edildiyi tarixə olan məlumatlara əsasən, hesabat ilində 2023-cü ilin və əvvəlki illərin nəzarət tədbirləri üzrə 0,9 milyon manatın bərpası təmin edilib və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili sənəddə bağlı çıxış etdi. Bildirdi ki, təqdim edilən hesabat 2023-cü ildə Hesablama Palatasının iş planı ilə nəzərdə tutulmuş və həyata keçirilmiş kənar dövlət maliyyə nəzarəti tədbirləri, büdcə qanunvericiliyinin tələb etdiyi fəaliyyət, həmçinin Palatanın hesabat ilində cari fəaliyyəti ilə bağlı digər məlumatları özündə əks etdirir.

Deputat Razi Nurullayev qurumun fəaliyyətini müsbət dəyərləndirdiyini söylədi və Azərbaycan reallığında gördükləri işin miqyasına görə də onlara təşəkkür etdi. Bildirdi ki, hesabat ilində 5 səmərəlilik auditi keçirilib: "Elə çıxışın fokusunu səmərəlilik auditi. İstəyirəm ki, Hesablama Palatası büdcə vəsaitinin idarəedilməsi üzrə Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda və Sosial Xidmətlər Agentliyində səmərəlilik auditi keçirsin. Bilmək istəyirik ki, ünvanlı dövlət sosial yardımının verilməsinə

də səmərəlilik, düzgün idarəetmə, vəsaitin təyinatı üzrə istifadə edilməməsi, büdcə vəsaitinin bank hesablarında istifadəsiz qalması, ilin sonunda vəsaitlərin akkreditiv hesablarına yönəldilməsi araşdırılsın". **R.Nurullayev eyni mexanizmin Sosial Xidmətlər Agentliyinə də tətbiq edilməsini rica etdi:** "Bununla bərabər, vətəndaşlara normal maliyyə-əsaslı sosial xidmətlərin göstərilməsində həm qanunvericilik, həm də məsuliyyətsizlik nəticəsində yaranan maneələrin aşkar çıxarılması və ictimaiyyətə açıqlanmasını istəyirəm. Mənə belə gəlir ki, hər iki qurum üzərinə düşən vəzifəni neinki vicdanla yerinə yetirir, həm də ciddi məsuliyyətsizlik və hesabatlısızlıq görürəm".

Deputat Vahid Əhmədov parlamentin iclasında çıxış edərək bildirdi ki, Hesablama Palatası 2023-cü ildə 31 uyğunluq auditi həyata keçirib və bunların 27-sində ciddi nöqsanlar aşkarlayıb. Millət vəkili aşkarlanan maliyyə pozuntusuna diqqət cəkdi: "Bu zaman 562 milyon manat maliyyə pozuntusunun olduğunu müəyyənləşdirib. Ümumilikdə isə ötən hesabat dövründə 1,2 milyard manat həcmində nöqsan aşkar edilib". Deputat bildirdi ki, aşkar edilən nöqsanlar əsasən rüsumlar üzrə böyük borcların olması, hesabatlılığın olmaması, proqnoz göstəricilərin düzgün hesablanmaması, alqı-satqı müqavilələrinin həyata keçirilməsi və sairə əlaqədardır: "Bütün bunlardan sonra belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, problemlər daha çox satınalmalarda və mühasibat uçunda olub. Ona görə də Hesablama Palatası bu sahələrə diqqəti artırmalıdır, yoxlama sahəsinin əhatəsinə genişləndirilməlidir". V.Əhmədov eyni zamanda bildirdi ki, problemlərin bir çoxu da mühasibat-uçot sahəsində peşəkar mütəxəssislərin olmaması ilə bağlıdır. Deputat yoxlama müddətinin qısaldılmasını da zəruri saydı.

Müzakirələrdən sonra hesabat qəbul olundu. İclasın gündəliyindəki digər məsələlər də müzakirə olunaraq təsdiqləndi. İnzibati Xətlər Məcəlləsinə dəyişiklik layihəsinə əsasən, Şəxsi axtarış və fiziki şəxsə olan əşyaların yoxlanılmasına hal şəhidlərinin cəlb edilməsi aradan qal-

dırılır. Layihə inzibati icraat zamanı həyata keçirilən tədbirlərə kənar şəxslərin (hal şahidlərinin) cəlb edilməsinin aradan qaldırılmasını nəzərdə tutur. İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 92-ci maddəsinə əsasən, şəxsi axtarış və fiziki şəxsə olan əşyaların yoxlama, nəqliyyat vasitəsinə baxış və bir sıra digər tədbirlər hal şahidlərinin iştirakı ilə həyata keçiriləcək. Dəyişikliklər isə hal şahidlərinin iştirakı aradan qaldırılaraq, həmin hallarda fəsiləsiz videoçəkiliş aparılmaqla icraatın həyata keçirilməsi təklif edilir.

Müzakirələrdən sonra dəyişiklik səsverməyə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

Digər qanun layihəsinə əsasən, Xəzər dənizinin Azərbaycana məxsus hissəsində süni torpaq sahəsində tikinti fəaliyyəti bu qanunda müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikası Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq həyata keçiriləcək. İclasda müzakirə olunan "Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsində süni torpaq sahələrinin yaradılması haqqında" qanun layihəsində əksini tapıb. Layihədə qeyd olunub ki, süni torpaq sahəsinin yaradılması ilə bağlı verilən tikintiyə icazədə, həmçinin həmin torpaq sahəsində tikinti obyektlərinin inşası və qurulması da nəzərdə tutulmalıdır. Süni torpaq sahəsində tikinti niyyətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin məqsədləri üçün tikinti layihəsinin bu qanunda nəzərdə tutulan süni torpaq sahəsinin baş planına uyğunluğu yoxlanılır.

Müzakirələrdən sonra layihə səsverməyə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edildi.

Eyni zamanda Xəzər dənizinin Azərbaycana məxsus hissəsində süni torpaq sahəsində tikinti fəaliyyəti bu qanunda müəyyən edilmiş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikası Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq həyata keçiriləcək. Bu, "Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsində süni torpaq sahələrinin yaradılması haqqında" qanun layihəsində əksini tapıb. Layihədə qeyd olunub ki, süni

Qazağın 4 kəndinin qaytarılması razılaşdırıldı

2024-cü il aprel 19-da Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında sərhəddə Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və Ermənistan Respublikası Baş nazirinin müavini Mqer Qriqoryanın sədrliyi ilə Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyası və Ermənistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə Komissiyanın səkkizinci görüşü keçirilib.

Musavat.com xəbər verir ki, görüş zamanı komissiyalar aşağıdakılar barədə razılığa gəliblər:

* Delimitasiya prosesinin ilkin mərhələsində Tərəflər sərhəd xəttinin ayrı-ayrı hissələrinin Sovet İttifaqı çərçivəsində onun süqutu dövrünə mövcud olduğu hüquqi cəhətdən əsaslandırılmış respublikalararası sərhədə uyğun olaraq Bağanis (ER) - Bağanis Ayrim (AR), Voskepar (ER) - Aşağı Əskipara (AR), Kirants (ER) - Keyirmlı (AR) və Berkaber (ER) - Qızılcacılı (AR) yaşayış məntəqələri arasında bilavasitə keçməsinə razılaşdırıblar.

* Qərara alınıb ki, sərhəd xəttinin bu hissələrinin təsviri koordinatları yerdəki geodeziya ölçmələrinə əsaslanaraq dəqiqləşdirilməsi nəzərə alınmaqla tərtib edilsin və bu, Tərəflər arasında 15 may 2024-cü il müddətində müvafiq Protokol-təsvirə sənədləşdirilərək razılaşdırılmalı və imzalanmalıdır.

* Razılaşdırılıb ki, Tərəflər sərhəd xəttinin razılaşdırılmış hissələrində öz sərhəd xidmətlərinin eyni vaxtda və paralel yerləşdirilməsi üçün tədbirlər görmək məqsədilə öz hökumətlərinə müraciət edəçəklər. Həmçinin razılaşdırılıb ki, delimitasiya prosesi tam başa çatana qədər Protokol-təsvirə göstərilən sərhəd xəttinin hissələri delimitasiya edilmiş hesab olunsun.

* Paralel olaraq, Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə Dövlət Komissiyasının və Ermənistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi üzrə Komissiyaların Birgə fəaliyyəti haqqında Əsasnamə layihəsinin razılaşdırılması üzrə işin 1 iyul 2024-cü il müddətində başa çatdırılması və dövlətdaxili razılaşdırma prosesinə və müvafiq qaydada Tərəflərin dövlətlərinin qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq Əsasnamənin təsdiqinə başlamaqla barədə razılığa gəlinib.

* Tərəflər razılaşdırılıb ki, onlar delimitasiya prosesində 1991-ci il Almatı Bəyannaməsinə əsaslanacaqqlar. Tərəflər, həmçinin həmin baza prinsipini Əsasnamə layihəsində təsbit etmək barədə razılığa gəliblər (əgər gələcəkdə Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin qurulması haqqında Sazişdə başqa cür qərara gəlinərsə, o zaman Əsasnamənin müvafiq bəndi bu Sazişlə müəyyənləşdirilmiş prinsiplərə uyğunlaşdırılacaq).

* Tərəflər Əsasnaməni təsdiq etdikdən sonra növbəliyi razılaşdırmaq və sərhədin bütün digər hissələrinin, o cümlədən anklav və eksklav məsələləri üzrə delimitasiya prosesini davam etdirmək barədə razılığa gəliblər.

Görüşün nəticəsində protokol imzalanmışdır. Növbəti görüşün keçirilməsi tarixinin və yerinin işçi qaydada razılaşdırılması qərara alınıb.

□ **Musavat.com**

torpaq sahəsinin yaradılması ilə bağlı verilən tikintiyə icazədə, həmçinin, həmin torpaq sahəsində tikinti obyektlərinin inşası və qurulması da nəzərdə tutulmalıdır.

Süni torpaq sahəsində tikinti niyyətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin məqsədləri üçün tikinti layihəsinin bu qanunda nəzərdə tutulan süni torpaq sahəsinin baş planına uyğunluğu yoxlanılır.

Müzakirələrdən sonra layihə səsverməyə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edildi.

İnzibati Xətlər Məcəlləsinə təklif edilən dəyişiklikdə əksini tapan müddəalara əsasən, inzibati xəta haqqında iş üzrə icraat zamanı aparılmış foto və ya video çəkiliş, yaxud səs yazma materiallarını media subyektinə təqdim edənlər cərimələnəcək. Dəyişikliyə əsasən, qanunun 376-cı maddəsində "qanunsuz" sözündən sonra "olaraq media subyektinə təqdim edilməsi, yaxud" sözləri əlavə edilir.

Dəyişiklikdən sonra inzibati xəta haqqında iş üzrə icraat zamanı foto və ya videoçəkiliş, yaxud səs yazma aparılıbsa, barəsində inzibati icraat aparılan şəx-

sin və zərərçəkmiş şəxsin razılığı olmadan həmin foto və ya video çəkiliş, yaxud səs yazma materiallarının media subyektinə təqdim olunmasına görə vəzifəli şəxslər min manatdan min beş yüz manatadək məbləğdə cərimə ediləcək.

Milli Məclisin iclasında müzakirəyə çıxarılan "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Qanuna təklif edilən dəyişiklikdə əksini tapan müddəaya əsasən, ədliyyə orqanlarında xidmət yerinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar yaşayış yeri olmayan işçilərə kompensasiya verəcək. Dəyişikliyə görə, ədliyyə orqanlarında xidmət yerinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar yaşayış yeri olmayan işçilərinə və onların ailə üzvlərinə yaşayış məntəqəsindən asılı olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qanun (qurumun) müəyyən etdiyi qaydada və məbləğdə mənzil kirayəsi üçün pul kompensasiyası ödəniləcək.

Müzakirələrdən sonra dəyişiklik səsverməyə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edildi.

□ **Elsad PAŞASOY, "Yeni Musavat"**

Palma yağının zərərli olması, piylənmə və xroniki xəstəliklərin inkişafına səbəb olması yeni xəbər deyil. 2000-ci illərin əvvəllərindən etibarən dünya ictimaiyyəti bu məsələyə aid müzakirələrə şahidlik edir.

Palma yağı 1970-ci illərdən İndoneziya və Malayziyada yemək yağı kimi istifadə olunur. Dünyada palma yağının ən böyük istehsalçı və ixracatçıları da elə İndoneziya və Malayziyadır. Bu iki ölkə birlikdə global palma yağının 80 faizini istehsal edir. Hazırda global bitki yağı istehsalının 33 faizi məhz palma yağıdır.

2015-ci ildən etibarən palma yağının sənaye istehsalının həcmi digər bitki yağlarından 2,5 dəfə yüksək olmağa başlayıb. Elə həmin ildən etibarən dünyada palma yağının insan orqanizminə mənfi təsirlərinə dair məqalələr, materiallar dünya mətbuatına çıxmaqdadır. Bu materiallardakı əsas iddia palma yağında konseragen maddələrin olması barədədir. 2016-cı ildə Avropa Qida Təhlükəsizliyi Təşkilatının sifarişləri ilə aparılan tədqiqatlar zamanı məlum oldu ki, palma yağında hansısa xüsusi konseragen maddə mövcud deyil. Sadəcə, bütün bitki yağları kimi onu da bir neçə dəfə 200 dərəcəyə qədər qızdırdıqda tərkibində dəyişiklik baş verir, konseragen maddələr yaranır.

2019-cu ildə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının ekspertlərinin palma yağı ilə bağlı tədqiqat apardığına dair məlumat açıqlandı. Həmin məlumatda qeyd olunurdu ki, palma yağından istifadə piylənmə və global miqyasda xroniki xəstəliklərin inkişafına gətirib çıxarır, onun istehsalı isə təbiətə zərər vurur. Tədqiqat hesabatının müəllifləri

Palma yağı müəmması: biri deyir zərərsizdir, o biri...

Deputatın qadağa çağırışına Eyyub Hüseynovdan reaksiya: “MDB məkanında bu yağa qarşı böyük antireklam aparılır”

sağlamlığa və ətraf mühitə dəyən zərərin səviyyəsinə görə palma yağının istehsal və satış sənayesinin miqyasını bir-başla tütün və alkoqol sənayesi ilə müqayisə edirdilər. Təşkilatın ekspertləri tərəfindən aparılmış təhlil dünyanın 23 ölkəsində palma yağı istehlakının artması ilə işemik ürək xəstəliklərinin artması arasında əlaqənin olduğunu müəyyən ediblər.

Qida sənayesində biskvitlər, peçenye, dondurma,

keks, şokolad və ondan hazırlanan məhsullar, marqarin yağının, xəmirli şirniyyatların istehsalında palma yağından istifadə olunur. Palma yağlarının Azərbaycanla gətirilməsinin qadağan edilməsi təklif edilir. Bu təkliflə deputat Fəzail Ağamalı parlamentdə “Qida təhlükəsizliyi sistemi və onun vahid sağlamlıq konsepsiyasında rol” mövzusunda ictimai dinləmədə deyib. O qeyd edib ki, deyilənə görə, palma yağlarının ərime temperaturu

37 dərəcədir. “Əgər bu yağlar insan bədənində həll edilmirsə, deməli, palma yağlarının ölkəyə idxal edilməsi qadağan edilməlidir.

Dövlət Gömrük Komitəsi öz məsuliyyəti çərçivəsində bu məsələləri həll etməlidir. Biz bu qidaların Azərbaycana gətirilməsinin qarşısını ala bilsək, qida təhlükəsizliyi sahəsində inqilabi dəyişikliklər edə bilərik”, - deyə o əlavə edib.

İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəçisi Eyyub Hüseynov

seyinov mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat” a fikirlərini açıqladı: “Palma yağı barədə MDB məkanında böyük media basqısı var. Səbəbi də odur ki, palma yağı ən ucuz başa gələn və müsəlman ölkələrində, Malayziyada, İndoneziyada istehsal olunan yağdır. MDB məkanında yağ bazarına girməməsi üçün bununla bağlı təzyiqlər edilir. Beş il öncə istehlakçı hüquqlarını qoruyan təşkilatların dünya konqresində məsələ qaldırdım. Məlum oldu ki, iki cür palma yağı hazırlanır. Dənəsindən qida üçün hazırlanan yağ və gövdəsindən hazırlanan sənaye üçün yağdan söhbət gedir. Qida üçün tam yararlı olan dənəsindən hazırlanan yağ Avropa və digər bazarlarda satılır. İsveçrə kimi ölkələrdə hətta uşaqların qidasına da qatılır. Azərbaycana da idxal olunur. Azərbaycana gətirilən qida yağları şübhəsiz ki, tam standartlara uyğundur və Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin [AQTA] nəzarətindədir, heç bir təhlükəsi yoxdur. Sadəcə, MDB məkanında bu yağa qarşı böyük antireklam aparılır ki, bu bazara daxil olmasın. Tə-

əssüflə qeyd edərim ki, bütün etiketlərin üzərinə bütün yaxşı və pis xüsusiyyətləri yazılmaqla nə üçün satışda yoxdur. Bu da MDB ölkəsində buna olan təzyiqin nəticəsidir. Yeni bir sıra spred yağları daxil edirlər. Lakin üzərində palma yağı olduğunu yazmırlar, bitki yağı kimi qeyd edirlər. Mən bir ay qabaq AQTA sədrinə rəsmi məktub yazmışam, yağların adını çəkmişəm ki bunların tərkibində hansı bitki yağları varsa, adları yazılsın. Güman edərim, bu məsələ həll olunacaq. Palma yağı qadağan olunmamalıdır. Əlbəttə, qida üçün olanı istifadə oluna bilər”.

Bununla belə, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı palma yağı ilə bağlı deyilən müsbət fikirləri inkar edir. Təşkilatın ekspertləri tərəfindən aparılan təhlil dünyanın 23 ölkəsində palma yağı istehlakının artması ilə ürək xəstəliklərinin çoxalmasını müəyyən edib. Həkimlər palma yağının ateroskleroz əmələ gətirən qandakı “pis xolesterini” artırması ilə bağlı məlumatlar veriblər.

Afaq MİRƏYİQ, “Yeni Müsavat”

“Ən ucuz market”, “1 nömrəli restoran” reklamına görə cərimələr

İyulun 1-dən etibarən həmin qanunun tələblərini pozanlara qarşı ciddi mübarizə aparılacaq və cəza mexanizmləri tətbiq olunacaq

Azərbaycanda rəqabət qaydalarını kobud şəkildə pozan işə müəssisələrinə rast gəlinir. Bəzi hallarda ticarətlə məşğul olan vətəndaşlar haqsız rəqabətə məruz qaldıqlarını söyləyirlər. İqtisadiyyat.az-ın məlumatına görə, Quba şəhərində fəaliyyət göstərən nəhəng “Megastore” mağazasının icarəyə götürdüyü binanın sahibi fantastik üsulla əl atıb. O, sahibi olduğu binanın tikili sahəsini bir qədər də genişləndirərək obyektin bir hissəsini icarəyə verdiyi “Megastore”-a rəqib olan yeni “Hiperstore - ən ucuz market” mağazasını açdı. İddialara görə, sahibkarın tez-tələsik bu addıma əl ataraq biznesini genişləndirməsi iyulun 1-dən qüvvəyə minəcək Rəqabət Məcəlləsində göstərilən məsuliyyətlərdən azad olmaq məqsədi daşıyır.

Amma iyulun 1-dən etibarən həmin qanunun tələblərini pozanlara qarşı ciddi mübarizə aparılacaq və cəza mexanizmləri tətbiq olunacaq. Məlumat üçün bildirik ki, məcəllənin 6-cı fəslində haqsız rəqabətdən bəhs olunur. 19-cu maddədə haqsız rəqabətin formaları göstərilir. Qeyd edilir ki, rəqib təsərrüfat subyektinin nüfuzdan salınması, rəqibin sahibkarlıq fəaliyyətinin təqdimatı, müştərilərin çaşdırılması və aldadılması və s. qadağandır. Eyni zamanda 25-ci maddədə haqsız rəqabətə səbəb olan digər hərəkətlərdən söz açılır. Burada haqsız, qeyri-dəqiq və ya gizli reklamdan istifadə etməklə haqsız rəqabətə yol verilməsi, rəqibin işgüzar münasibətlərinin pozulması və ya dayandırılmasına səbəb olan və ya ola bilən qanunsuz

əqdərlərin bağlanması və ya hərəkətlərin (hərəkətsizliyin) edilməsi, eləcə də öz xidməti vəzifələrini yerinə yetirməməyə sövq etmək və ya rəqibə digər formada zərər vurmaq məqsədilə rəqibin işçilərinə qanunsuz vasitələrlə təsir göstərilməsi haqsız rəqabətə səbəb olan qanunsuz hərəkətlər hesab edilir.

Məcəllənin 23-cü maddəsində isə müştəriləri çaşdırmağa, yaxud aldatmağa yönəldilmiş hərəkətlərin siyahısı göstərilir. Müştəriləri çaşdırmağa, yaxud aldatmağa yönəlmis hərəkətlərdən biri də qanunsuz reklam yayımıdır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanda reklamlarda “ən ucuz”, “ən keyfiyyətli”, “1 nömrəli” və s. ifadələrinə rast gəlinir. Kimi satdığı məhsulu ən keyfiyyətli, kimi açdığı marketi ən ucuz, kimi işə

xidməti göstərdiyi restoranı bir nömrə kimi qələmə verir. Qanun isə bu cür reklamların pozuntu olduğunu deyir.

Vəkillər Kollegiyasının üzvü Rəşad Əliyev bildirib ki, reklam - istehlakçının diqqətini reklam obyektinə müxtəlif vasitə və üsullardan istifadə olunmaqla istənilən formada cəlb etmək, marağını formalaşdırmaq və saxlamaq, əmtəəni bazarda tanıtmmaq və satışını stimullaşdırmaq məqsədi ilə yayımlanan məlumatdır.

O, qanunvericiliyin tələbi

nə əsasən söyləyib ki, reklam əmtəə istehlakçılarının seçimini stimullaşdırmalı, onları aldatmamalı, çaşqınlıq hissi yaratmamalı, rəqiblərinin istehlal etdiyi, reklam edilən əmtəə ilə eyni, yaxud onun əvəzedicisi olan başqa əmtəələrin bazar nüfuzuna xələl gətirməməlidir.

VK-nın üzvü vurğulayıb ki, bu baxımdan reklamlarda “ən ucuz”, “ən keyfiyyətli”, “1 nömrəli” və s. formada ifadələrdən istifadə edilməsi yolverilməzdir. R.Əliyev əlavə edib ki,

reklam haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə isə həm inzibati, həm mülki, həm də cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulub.

Belə ki, reklam haqqında qanunvericiliyin pozulması inzibati xətlər Məcəlləsinin 428-ci maddəsinə əsasən məsuliyyət yaradır və bu əmələ görə müxtəlif məbləğlərdə cərimələr nəzərdə tutulub və yuxarı həddi 40.000 manatdır: “Cinayət Məcəlləsinin 198-ci maddəsi isə bilə-bilə yalan

reklam etmə əməlinə görə məsuliyyəti müəyyən edir. Belə ki, əmtəələr, qulluq və xidmətlər haqqında, habelə onların istehsalçıları (icraçıları, satıcıları) haqqında tamah məqsədilə bilə-bilə yalan məlumatlardan reklamda istifadə etmə xeyli miqdarda (50 min manatdan artıq) ziyan vurduqda - cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanın iki mislinə üç mislinədək miqdarda cərimə və ya iki ilədək müddətə islah işləri və ya bir ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır. Eyni əməllər külli miqdarda (100 min manatdan artıq) ziyan vurduqda cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanın üç misli miqdarında cərimə və ya iki ilədək müddətə azadlığın məhdudlaşdırılması və ya iki ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır. Həmçinin reklam qanunvericiliyini pozmaqla vurduğu zərərə görə fiziki şəxslər, vəzifəli şəxslər və hüquqi şəxslər həm də mülki qayda maddi məsuliyyət daşıyırlar”.

Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətindən isə İqtisadiyyat.az-ın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, reklam haqqında qanunvericiliyin tələblərinə əsasən, əmtəə barədə bilərəkdən həqiqətə uyğun olmayan reklam verilməsi qadağandır.

“Yeni Müsavat”

Aprelin 19-na keçən gecə mətbuatda İsrailin İrana PUA zərbəsi endirməsi barədə xəbərlər yayılıb. Hücuma aprel 14-nə keçən gecə İranın İsrailə zərbələrinə cavab olduğu bildirilir. "The New York Times"-in məlumatına görə, hədəf İsfahan şəhəri yaxınlığındakı İran hərbi hava bazası olub. İran rəsmiləri hava hücumundan müdafiə sisteminin işə salındığını və heç bir zərər vurulmadığını bildiriblər.

"The Jerusalem Post" yazır ki, strateji səbəblərə görə İsrail İrana hücumun məsuliyyətini rəsmi olaraq üzərinə götürməyəcək.

Ayətullah Əli Xameneyinin doğum günündə həyata keçirilən hücumu görə Tehran, İsfahan və Şiraz üzərindən uçuşlar bir neçə saat təxirə salınıb.

İsfahan əyalətinin Kaxcavaristan şəhərində partlayış səsləri eşidilib. Qərb mətbuatı bildirib ki, Kaxcavaristandan bir qədər aralıda hava limanı və İran Hərbi Hava Qüvvələrinin 8-ci Şəkəri bazası var. "Bloomberg" yazıb ki, İsrail hücumdan əvvəl ABŞ-ı İran ərazisinə gözlənilən zərbə ilə bağlı xəbərdar edib. ABŞ hücumdan xəbərdar olub, lakin bu hücumda iştirak etməyib.

Dünya ölkələri hər iki tərəfi gərginliyin qarşısını almağa çağırıb. MAQATE İsrailin zərbələri zamanı İranın nüvə obyektlərinə ziyan dəymədiyini bildirib. Agentliyin baş direktoru Rafael Qrossi tərəfləri həddindən artıq təmkinli olmağa çağırıb.

Al Komissiyasının rəhbəri Ursula fon der Leyen isə deyib ki, bölgənin sabit qalması və bütün tərəflərin gələcək fəaliyyətdən çəkinməsi tamamilə zəruridir. Oxşar çağırışlar Pekindən və regiondakı ərəb dövlətlərindən də səsləndirilib.

Türkiyə İsrail və İran aralarında gərginliyin daimi münafişəyə çevrilməsinə gətirib çıxara biləcək addımlardan çəkinməyə çağırıb.

"Report" bu barədə Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatına istinadən xəbər verir.

"İsrailin Dəməşqdəki İran səfirliyinin konsulluğuna qanunsuz hücumu ilə başlayan gərginliyin daimi münafişəyə çevrilmə riski var. Türkiyə hadisələri yaxından izləyir. Biz bütün tərəfləri münafişənin genişlənməsinə səbəb ola biləcək addımlardan çəkinməyə çağırırıq", - Türkiyə XİN bəyan edib.

Bəyanatda həmçinin qeyd olunub ki, beynəlxalq ictimaiyyətin prioriteti Qəzzada münafişəyə son qoymaq və müstəqil Fələstin dövlətinin yaradılması yolu ilə davamlı sülhü təmin etmək olmalıdır.

Tehran hücumu görə qisas almaq planının olmadığını bildirib. Qərb mətbuatı bildirir ki, İsrailin hücumun məhdud olması və İranın "səssiz"

Xameneyinin doğum günündə İrana zərbələr

Dünya ölkələri hər iki tərəfi gərginliyin qarşısını almağa çağırıb

cavabı genişmiqyaslı müharibənin qarşısını almaq üçün gecə-gündüz işləyən diplomatların uğurlu səyindən xəbər verir.

İsfahan əyalətinə dron həmləsindən sonra İran İsrailə cavab vermək niyyətində deyil. Bunu general-mayor Əbdülrəhim Musəvi deyib. O əlavə edib ki, İranın hava hücumundan müdafiə sistemləri bir neçə kiçik pilotsuz uçuş aparatı vurub: "Bizim sayıqlığımız sayəsində havadakı hədəflərə zərbələr endirilib".

Bundan əvvəl İsfahan və Təbriz şəhərləri yaxınlığında partlayış səsləri eşidilib, nəmum hava hədəflərinə qarşı hava hücumundan müdafiə sistemləri işə düşüb. İrandakı, o cümlədən Tehranın iki hava limanında normal uçuşlar bərpa edilib.

İsrailin İran ərazisini hədəfə alma xəbərlərinə reaksiya olaraq, Yaxın Şərqdə neft tədarükünün kəsilməsinə biləcəyi səbəbi ilə neftin qiyməti 3 dollar bahalaşdı. Əlavə olaraq qızılın bir unsiyası yenidən 2400 dollarlıq tarixi maksimuma qədər bahalaşdı.

Banker.az xəbər verir ki, hər iki neft markası fuçsersləri xəbərə həssas reaksiya olaraq 3 dollardan çox artdı, sonra bir qədər azaldı. Bakı vaxtilə 06:00 radələrində Brent fuçersləri 2.63 dol-

lar və ya 3% artaraq 89.74 dollar/barel olub. Ən aktiv ABŞ-ın WTI markası 2.56 dollar və ya 3.1% artaraq 84.66 dollar/barel olub.

Banker.az-ə Azərbaycanlı mənbə bildirir ki, Azeri Light markalı xam neftin bir bareli 88.51 dollardır. Ötən günkü zəifləmədən öncə 91.53 dollar idi.

ABŞ-ın ABC News tele-

kanalı ABŞ rəsmisinə istinadən bildirib ki, İsrail raketləri İrandakı obyekti vurub.

İranın "Fars" xəbər agentliyi İranın İsfahan şəhərində hava limanında partlayış səslərinin eşidildiyini, lakin səbəbin dərhal məlum olmadığını bildirib. CNN xəbər verir ki, bir neçə reys İranın hava məkanı üzərindən dəyişdirilib.

Analitiklər düşünür ki, əgər bu xəbərlər doğru olarsa, gələcək eskalasiya ilə bağlı qorxular, eləcə də neft

tədarükü risklərinin faktiki tədarükün kəsilməsinə səbəb olduğu bir vəziyyətə potensial olaraq yaxınlaşdığımızla bağlı narahatlıqları artıracaq. İsrailin ötən həftəsonu İranın pilotsuz təyyarə və raket hücumuna cavab verməsi ilə bağlı narahatlıq yüksəlməkdədir.

"ABŞ deyir ki, İsrail İrana hücum etməsi ilə bağlı ona məlumat verib, amma o özü bu hücumda iştirak eləmir. İsrail isə məhdud miqyasda İrana zərbə endirdiyini bildirir".

Bunu Bakupost.az-ə açıqlamasında politoloq Zərdüşt Əlizadə deyib. O, tərəflər arasında informasiya müharibəsi getdiyini bildirib: "İran əvvəl demişdi ki, hücum etsək, İsrail cavab zərbəsi endirəcək. Amma indi deyirlər ki, İrana heç bir zərbə olmayıb. İsfahan yaxınlığında yerləşən gurultu-

nun səbəbi isə o idi ki, hava hücumundan müdafiə sistemləri səmada hansısa bir obyekt görüb və ona atış açıblar. Yeni İran və İsrail öz əhalisinə göstərmək istəyir ki, guya bunlar bir-birlərinə cavab atışı açıblar. Çox güman ki, tərəflər öz xalqına və dünya ictimaiyyətinə mövqeyini nümayiş etdirirlər. Hərə özünün qələbəsinə təqdim edir. Dəfələrlə görmüşəm ki, hansısa dövlət məğlub olduqda bunu özünün qələbəsi kimi təqdim edib".

Ceyhun Bayramov Fələstinin baş nazirinə zəng etdi

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Fələstin Dövlətinin baş naziri, eləcə də xarici işlər və xaricdə yaşayan fələstinlilər üzrə naziri Məhəmməd Mustafa ilə telefon danışığı aparıb.

Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyindən (XİN) bildirilib.

Məlumatla görə, telefon danışığı zamanı Azərbaycan və Fələstin arasında mövcud ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq gündəliyində duran məsələlər, habelə Qəzzadakı vəziyyət müzakirə olunub.

C.Bayramov Azərbaycanın Fələstin məsələsinin beynəlxalq hüquq normaları, o cümlədən BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə əsasən "iki dövlət həlli"-nin tərəfdarı olduğunu hər zaman dəstəklədiyini, bu istiqamətdə milli səviyyədə, o cümlədən Qoşulmama Hərəkatına sədrlik dövründə münafişənin nəticələrinin aradan qaldırılması sahəsində əməli addımlar atdığı diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan Respublikasının Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Fələstinli Qaçqınlarla Yardım və İşlərin Təşkilatı üzrə Yaxın Şərq Agentliyi (UNRWA) vasitəsilə Fələstinə göstərdiyi 2 milyon ABŞ dolları məbləğində yardım, eləcə də fələstinli tələbə və diplomatlar üçün təlim-tədris proqramlarının mövcudluğu məmnunluqla qeyd olunub.

Telefon danışığı zamanı həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Daha bir ölkə fransız diplomatları qovdu

Ölkələrin suveren hüquqlarına hörmət etmədən səfirlikləri vasitəsilə casusluq və digər qanunsuzluqlara yol verən Fransa dövlət strukturları növbəti dəfə Parisin imicinə xələf gətirən beynəlxalq qalmaqla üz-ləşiblər.

Axar.az xəbər verir ki, bu barədə "Observer Online" nəşrinin 18 aprelə yayımlanan "Fransaya növbəti dəfə qapını göstərdilər" başlıqlı məqaləsində qeyd edilib.

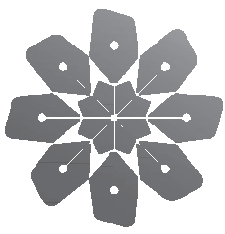
"Azərbaycanın təhlükəsizlik orqanında gedən cinayət işi ilə əlaqədar hələ 2023-cü ilin dekabrında Fransanın səfirlikdəxili kəşfiyyatçıları "persona non-grata" elan edib Parisə yola salan Bakının təcrübəsini bir neçə dövlət xüsusi həvəslə davam etdirir. Burkina-Faso 16 aprel 2024-cü il tarixli notası ilə 3 fransız diplomatın pozucu fəaliyyətlərinə görə "persona non-grata" elan edərək ölkədən çıxarılmasını təmin edib. Bu qədər diplomatı qovulan ikinci ölkə yoxdur və gedişat Fransanın öz rekordunu təzələyəcəyini göstərir", - nəşr bildirib.

Nəşr "France 24" kanalına istinadla bildirib ki, rəsmi Paris diplomatların ölkədən qovulmasını əsassız hesab edib.

"Burkina-Faso rəsmilərinin bu qərarının heç bir hüquqi əsası yox idi, biz ancaq təəssüf hissi keçiririk", - Fransa Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Kristof Lemuan bildirib.

Paralel olaraq, Fransanın müstəmləkə siyasətindən tarix boyu əziyyət çəkmiş Yeni Kaledoniya dövlətinin nümayəndə heyətinin hazırda Azərbaycan Milli Məclisində rəsmi qonaq olduğu da məqalədə qeyd olunub: "Bu sənəd Yeni Kaledoniya üçün həm də "yol xəritəsi"dir. Bu baxımdan Azərbaycan parlamenti ilə imzaladığımız memorandum Fransanın Yeni Kaledoniya qarşı aqressiv siyasətinin qarşısının alınmasına öz töhfəsini verməsini istədik", - Yeni Kaledoniya Konqresinin komitə sədri Omayra Naiselin 18 aprel 2024-cü ildə Azərbaycan Milli Məclisindəki çıxışında deyib.

Fransa Respublikasının xaricdəki səfirləri arasında E.Makronun ən yaxından tanımağa məcbur olduğu yeganə səfir - Fransanın Azərbaycandakı səfiri Ann Buayon isə baş verənləri Parisdən izləyir.

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi

Azərbaycanda elektromobil istifadəsi üçün əlverişli şərtlərin formalaşdırılması prosesi sürətləndirilir. Aprelin 17-də Nazirlər Kabinetində baş nazir Əli Əsədovun rəhbərliyi ilə "Elektrik mühərriqli nəqliyyat vasitələrindən istifadənin təşviqi edilməsi haqqında" Azərbaycan Prezidentinin 2024-cü il 7 mart tarixli sərəncamından irəli gələn tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı iclas keçirilib.

Nazirlər Kabinetindən "Yeni Müsavat"a verilən xəbəyə görə, baş nazir iclası açaraq Prezidentin sərəncamından irəli gələn tədbirlər, onların icrasının gedişi və qarşıda duran vəzifələr barədə məlumat verib. Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev və energetika nazirinin müavini Samir Vəliyev məruzələrlə çıxış ediblər.

İclasda elektrik mühərriqli nəqliyyat vasitələrindən istifadənin və elektrik enerjisi doldurma məntəqələrinin - EDM əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, bu sahədə zəruri infrastrukturun yaradılması, onların dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi tədbirlərinin görülməsi, habelə bu işlərə sahibkarlıq subyektlərinin cəlb olunması məqsədilə normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi və digər zəruri məsələlər barədə müzakirələr aparılıb. İclasın yekununda qarşıda duran vəzifələr istiqamətində irəli sürülən təkliflər nəzərə alınmaqla aidiyyəti qurumlara müvafiq tapşırıqlar verilib.

Qeyd edək ki, son 3 ildə dünyada elektrik mühərriqli avtomobillərə tələbat və onların satışı böyük sürətlə artır. Əgər 5 il əvvəl inkişaf etmiş ölkələrdə dövlət belə avtomobilləri

alan şəxslərə güzəştlər tətbiq edib, dəstək verirdisə, indi yalnız elektromobillər üçün xidmət infrastrukturunun yaradılması prioritet hesab olunur.

Britaniyanın "Rho Motion" konsaltinq şirkətinin məlumatına əsasən, 2023-cü ildə dünyada elektrikli avtomobillərin satışı 31 faiz artaraq 13,6 milyon ədəd təşkil edib. Ondan əvvəlki il - 2022-ci ildə satışlarda 60 faiz artım qeydə alınmışdı.

2023-cü ildə satışın 9,5 milyonunu tam elektrik avtomobili, qalan hissəni isə hibrid avtomobillər təşkil edib. Tam elektrik avtomobillərinin satışı ABŞ və Kanadada 50 faiz, Avropada 27 faiz, Çində isə 15 faiz artıb. 2024-cü ildə Rho Motion-un proqnozuna görə, dünyada elektrikle işləyən avtomobillərin satışı 30 faiz artacaq.

Dünyada qalıcı yanacaqlardan ekoloji təmiz və təhlükəsiz enerji daşıyıcılarına keçidin başlıca istiqaməti sayılan elektromobillərdən istifadə Azərbaycanda 2022-ci ildən dövlət tərəfindən təşviq olunmağa başlayıb. Belə ki, 2022-ci ildən elektromobillər və onlar üçün 2-ci və 3-cü səviyyə elektrik enerji doldurucularının idxalı və satışı ƏDV-dən azad edilib. Ötən ildən zavod

İqtisadiyyat

ÜSAVAT
N 67 (8440) 20 aprel 2024

Elektromobildən istifadənin təşviqi: görülməsi işlər çoxdur

Şarj məntəqələri baxımından Bakı şəhərində vəziyyəti mütəxəssislər necə qiymətləndirir?

buraxılış tarixindən 3 ilədək ötmüş elektrik mühərriqli avtomobillərin idxalına gömrük rüsumunun tətbiqi dayandırılıb.

Statistika göstərir ki, bu tədbirlərdən sonra ölkəyə elektromobil idxalı əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Belə ki, ötən il Azərbaycana 125 milyon 268 min ABŞ dolları dəyərində 3 102 ədəd yalnız elektrik mühərriklə hərəkətə gətirilən nəqliyyat vasitələri idxal edilib ki, bu da 2022-ci ilə müqayisədə müvafiq olaraq 7,1 dəfə və 6,4 dəfə, 2021-ci ilə müqayisədə isə 36,2 dəfə və 19,4 dəfə çoxdur. Lakin ölkədə mövcud olan avtomobil parkında elektrikle

işləyən avtomobillərin payı heç 1 faizə belə çatmır.

Bu il Azərbaycan dünya əhəmiyyətli bir tədbirə - COP29-a ev sahibliyi edəcək. Bu tədbir global səviyyədə iqlim dəyişikliklərinə qarşı mübarizəni koordinasiya edir. Belə mühüm tədbirin ev sahibi olacaq ölkənin ekoloji təmiz avtomobillərdən istifadəni stimullaşdırmaq üçün əlavə addımlar atması təbii. Lakin elektromobillərdən istifadənin təşviqi üçün təkcə idxal və satış qiymətlərinin azaldılması deyil, əlverişli infrastrukturun yaradılması da vacib məsələdir. Yeni elektromobillərin kifayət sayda şarj məntəqələri, ehtiyat hissələri, anbarları

olmalı, onlara keyfiyyətli servis xidməti göstərilməlidir.

Şarj məntəqələri baxımından Bakı şəhərində vəziyyəti mütəxəssislər orta qiymətləndirirlər. Belə ki, böyük ticarət mərkəzlərində, yeni tikili binaların dayanacaqlarında, bir çox yanacaqdoldurma məntəqələrində şarj aparatları quraşdırılıb. Lakin həm Bakı ətrafındakı qəsəbələr, həm də regionlarda belə aparatlar barmaqla sayılacaq qədərdir. Əksər inkişaf etmiş ölkələrdə bu məsələni YDM-lərdə elektromobillər üçün şarj aparatlarının quraşdırılmasını məcburi tələb kimi müəyyənləşdirməklə həll ediblər. Azərbaycanda bununla bağlı

li dəfələrlə təkliflər irəli sürülsə də, hələlik hökumət bu istiqamətdə hər hansı addım atmayıb. Yaxın qonşularımız Gürcüstan və Ermənistan da daxil olmaqla, bir çox ölkələrdə elektromobillər üçün enerji-doldurma məntəqələri yaradan şirkətlərə müəyyən güzəştlər tətbiq olunur. Azərbaycanda isə hələ də belə şirkətlərin enerjini satıcıdan alması şərtləri müəyyənləşməyib. Aydın məsələdir ki, biznes üçün olan qiymətə enerji alıb avtomobillərə yükləməyəcək. Bu baxımdan, əlverişli qiymətlərin tətbiqi vacib şərtidir.

Elektromobillərin Azərbaycanda geniş tətbiqi ilə bağlı digər mühüm bir məsələ onlara texniki qulluq imkanlarıdır. Hələlik ölkədə belə avtomobillərin nasazlığını aradan qaldıracaq, təmir edəcək yetərli məntəqə, yaxud usta olduğunu söyləmək mümkün deyil. Bu baxımdan yenə də Bakıda vəziyyət regionlardan daha yaxşıdır, amma onu da yetərli saymaq mümkün deyil.

Göründüyü kimi, Nazirlər Kabinetinin, hökumətin qarşısında görülməli işlər çoxdur. Bəzi məlumatlara görə, Azərbaycanda elektromobillərin təşviqi ilə bağlı hökumətdə ciddi planlar hazırlanıb və yaxın 1-2 ay ərzində real addımlar atılacaq.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Dünya SAKIT

Taksilər cərimə meydançasına aparılır?

İyunun 1-dən taksilərlə bağlı gözlənilən dəyişiklik "manatlıq" taksilərlə bağlı məsələni də gündəmə gətirib

Taksi avtomobillərinin kütləvi qaydada yol polisi tərəfindən cərimə meydançasına aparılması ilə bağlı sosial şəbəkələrdə video yayımlanıb.

Videoda üzərində reklam olan avtomobillərin müvafiq sənədinin olmadığı üçün Dövlət Yol Polisi tərəfindən cərimə meydançasına aparıldığı iddia olunur.

Məsələ ilə bağlı Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsindən Oxu.az-ın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, videonu paylaşan şəxsin avtomobili üzərində ötən ilə aid ödənilməmiş cərimə borcları olduğu üçün mühafizə olunan duracağa yerləşdirilib.

Qeyd olunub ki, inzibati icraat zamanı sürücü müvafiq icra hakimiyyəti orqanının razılığı olmadan nəqliyyat vasitəsində reklamın yayılması və qeyri-qanuni sərnişindaşıma fəaliyyəti ilə məşğul olduğu üçün də inzibati məsuliyyətə cəlb edilib.

İyunun 1-dən taksilərlə

bağlı gözlənilən dəyişiklik "manatlıq" taksilərlə bağlı məsələni də gündəmə gətirib. Zaman-zaman "manatlıq" taksilərin sonunun gələcəyi ilə bağlı söyləntilər dolaşır. Lakin "manatlıq" taksilər hər şeyə rəğmən öz fəaliyyətini davam etdirir. Hətta qiymətləri bir müddət 1 manat deyil, 1.50 və 2 manat

civarında təklif olsa da, sonradan yenidən 1 manata qayıdıb. İctimai nəqliyyatdakı problemlər, xüsusilə Bakıtrafi.az-ın ərazilərdə "manatlıq" taksilərə olan tələbatı artırır.

Maraqlıdır, taxi fəaliyyəti ilə bağlı qəbul edilmiş qərardan sonra "manatlıq" taksilərin aqibəti necə olacaq?

Məsələ ilə bağlı nəqliyyat eksperti Azər Quliyev Cebhe.info-ya bildirib ki, "manatlıq" taksilərin dövrü bitir: "Əgər bir nəqliyyat vasitəsi taksini tanıma nişanı və avtomobilin üzərinə şahmat taksiləşməsi vurmayıb müştəri cəlb etməyə çalışırsa, həmin nəqliyyat vasitələri Nazirlər Kabinetinin qəbul etdiyi

yeni qaydalara və normalara cavab vermirsə, DYP əməkdaşları və digər aidiyyəti qurumlar tərəfindən qarşılaşdığı an cərimələnəcək". **Ekspert qeyd edib ki, "manatlıq" taksilərin fəaliyyəti o halda mümkün olar ki, sürücü öz tanısını aparsın:** "Məsələn, bir dostumu və ya tanışımı harasa aparır, buna görə ondan bir manat və ya daha artıq pul alırsa, buna görə sürücü cərimə edilməz və qanunla da bu məsələdə hər hansısa bir məhdudiyyət yoxdur".

Nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Elməddin Muradlı isə bildirib ki, "manatlıq" taksilərdə digər taksilərdə olduğu kimi, yeni qəbul edilmiş qərara əməl edərək fəaliyyət göstərə bilər: "Yeni qəbul edilmiş qayda bütün taksilərə şamil edilir. O cümlədən "manatlıq" taksilər də bu məsələdə istisna deyil. "Manatlıq" taksilərin sürücüləri də təlimlərə qatılaraq sertifikat almalıdırlar. Avtomobilə taksometr quraşdırılmalı və s. müəyyən edilmiş normalara, tələblərə əməl etməlidir. Belə olan halda taksilərin fəaliyyəti ilə məşğul ola bilərlər. Lakin bu tələblərə və normalara əməl etmədən fəaliyyət göstərəcəklərsə, o zaman aidiyyəti dövlət qurumları tərəfindən cərimələnəcəklər".

Ekspert bu taksilərdə göz-

lənildən qiymət artımından da danışır: "Bahalaşmanı öncədən proqnozlaşdırmaq bir qədər çətin. Əvvəla, Nazirlər Kabinetinin qəbul edilmiş qərarlar taksilərin keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq üçündür. Taksilərin qiymətinə isə özəl taksiləşmə şirkətləri müəyyənləşdirir. Özəl taksiləşmə şirkətlərinə isə norma və tələblər qoyulub. Belə olan halda taksilərin qiymətlərinin qalxıb-qalxmıyacağını öncədən proqnozlaşdırmaq olar. Lakin "manatlıq" taksilərin qiyməti ilə bağlı nəşə demək doğru deyil. Çünki "manatlıq" taksilərin fəaliyyəti ilə məşğul olan sürücülərin çoxu taksiləşmə deyil, sadəcə olaraq, işə gedərkən yolüstü sərnişin götürərək öz xərclərini qarşılamağa çalışırlar. Ona görə onlar lisenziya almaqda və ya avtomobilə taksometr quraşdırmaqda maraqlı deyillər".

Ekspert qeyd edib ki, qanunsuz taksilərin fəaliyyəti ilə məşğul olan sürücülərə qarşı mübarizə aparılacaq: "Yeni qanun qüvvəyə mindiyində qanunsuz taksilərin fəaliyyəti ilə məşğul olan sürücülərə qarşı əvvəlki illərdə olduğu kimi, AYNA-nın əməkdaşları İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq bəndlərinə uyğun olaraq protokol və cərimə tətbiq edəcəklər".

□ "Yeni Müsavat"

Yaxın Şərqdə münaqişələrin getdikcə daha təhlükəli məcraya yönəlməsinin dünya iqtisadiyyatına təsirləri beynəlxalq medianın əsas müzakirə mövzularından birinə çevrilib. Əksər analitik mərkəzlər İsrail və İran arasında müharibə ehtimalının xüsusilə neft bazarına təsirlərini qiymətləndirməklə hadisələrin müxtəlif inkişaf variantlarını proqnozlaşdırırlar.

Bu baxımdan, "Bank of America"-nın proqnozları ciddi maraq doğurur. Bank analitiklərinin fikrincə, İsrail və İran arasında böhran açıq müharibəyə keçər və bir neçə ay davam edərsə, dünya neft bazarında böyük volatilliyə səbəb olar: neftin qiymətini 130 dollara qədər yüksəldə bilər.

CNBC xəbər verir ki, "Bank of America"-nın proqnozuna görə, hərbi əməliyyatlar uzun müddət davam edərsə və enerji infrastrukturuna təsir edərsə, biz "qara qızıl"-ın bir barelinin qiymətinin 30-40 dollar artmasını gözləyə bilərik. Bu zaman "Brent" markalı neftin qiyməti ikinci rübdə 130 dollara, Amerika neftinin qiyməti isə 123 dollara yüksələ bilər. Bu ssenari İranın neft hasilatının müharibə səbəbindən gündə 1,5 milyon barel azalacağını nəzərdə tutur.

İrandan ixracın dayanması şəraitində OPEC+ razılaşmasının iştirakçıları hasilatı və ixracı artıracaqlar. Bu isə dünyada neftə olan tələbatın artması fonunda ehtiyat hasilat güclərinin kəskin azalmasına gətirib çıxaracaq. Nəticədə 2025-ci ildə "Brent" markalı neftin qiyməti 100 dollar səviyyəsində qərarlaşacaq, ABŞ nefti isə 93 dollara satılacaq.

Qeyd edək ki, ötən şənbə İranın İsrailə hava zərbələri endirməsi nəticəsində dünya neft bazarında qiymətlər 96 dollara qədər yüksəldi. Lakin son günlərdə genişmiqyaslı müharibə ehtimalının azalması fonunda neft qiymətləri yenidən 86 dollar ətrafına qayıtdı. Aprelin 19-na keçən gecə İranın İsfahan şəhəri yaxınlığında yerləşən hərbi bazasının vurulması qısa müddətdə neft qiymətlərinin 3 dollara qədər bahalaşmasına səbəb olsa da, gərginliyin artmaması fonunda yenidən azalmağa başlayıb.

Bir sıra ekspertlərə görə, hətta Yaxın Şərqdə və Rusiyadakı hadisələr olmasa belə, neft qiymətləri tələbin artması nəticəsində yüksələcəkdə. Belə ki, OPEC+ razılaşmasının iştirakçıları neft hasilatında azalmaya dair qərarın müddətini uzadıblar. Razılaş-

maya qoşulan bir sıra ölkələr ikinci rüb ərzində könüllü olaraq neft hasilatını ümumilikdə gündəlik təxminən 2,2 milyon barel azaltmağa davam edəcək.

Bu azalma fonunda fevral ayında qlobal neft tələbatı yanvar ayı ilə müqayisədə gündəlik 1,2 milyon barel artaraq son beş ilin ən yüksək səviyyəsinə çatıb. Birgə Təşkilatların Məlumat Təşəbbüsünə (JODI) görə,

BEA-nın hesablamaları-

sə 900 min barel azaldı - 102,9 milyon barelə salıb.

Əvvəlki proqnozunda agentlik cari ilin sonunda bazarda gündəlik neft təklifinin tələbdən 0,8 milyon barel çox olacağını gözləyirdisə, indi OPEC+ razılaşması çərçivəsində hasilatın indiki templəri saxlanacağı təqdirdə, tələbin təklifdən 300 min barel yüksək olacağı qənaətinə gəlir.

dən Asiya-Sakit Okean regionunda istehlak proqnozunda bir qədər aşağıya doğru düzəliş edilib. Bununla belə, bu azalma Hindistanda və digər Asiya ölkələrində istehlak artımı ilə kompensasiya edilir".

OPEC hesab edir ki, İƏİT ölkələrində neft tələbatı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə sutkada təxminən 0,3 milyon barel artacaq. İƏİT üzvü olmayan

darükünü təmin etmək üçün 2045-ci ilə qədər biz neft sənayesinin müxtəlif sektorlarına təxminən 14 trilyon dollar sərmayə qoymalıyıq".

Hazırda neft bazarına daha bir qiymətarıtcı faktor kimi ABŞ-ın Venesuela xammalının ixracı ilə bağlı yumşaldılmış şərtlərinin ləğvi çıxış edir. ABŞ müəyyən edilmiş razılaşmalara əməl etmədiyi üçün Cənubi

CAR üzrə neft (kondensatla birlikdə) hasilatı 1,9 milyon ton (bütün neft hasilatının 24,7 faizi, 2022-ci ilin yanvar-mart aylarının səviyyəsində) təşkil edib.

Bir neçə gün öncə AÇG yataqlar blokunda yeni platformadan neft hasilatına başlanıb. Yatağın işlənməsi üzrə layihənin operatoru bp şirkətinin verdiyi məlumata görə, ACE platforması və qurğuları gündəlik 100 000

"Bank of America": "Neftin qiyməti 130 dollar ola bilər"

Əksər analitik mərkəzlər İsrail və İran arasında müharibə ehtimalının neft bazarına təsirlərini proqnozlaşdırır

bu, benzinə tələbatın artması və Hindistanda rekord yüksək neft istehlakı sayəsində mümkündür.

JODI-yə məlumat verən 38 ölkədə qara qızıla tələb fevral ayında gündəlik 1,1 milyon barel artıb. Neft istehlakındakı sıçrayış əsasən benzin və aviasiya yanacağına tələbatın artması ilə əlaqədardır.

Global neft tələbatının artmasında digər mühüm amil Hindistanda bu yanacağın istehlakının çoxalmasıdır. JODI-nin məlumatına görə, fevral ayında bu rəqəm gündəlik rekord 5,59 milyon barelə yüksəlib. Ölkədən neft məhsullarının ixracı son 5 ilin ən yüksək səviyyəsinə çatıb.

Fevral ayındakı hesabata 2024-cü ildə neftə olan gündəlik qlobal tələbatı 1,22 milyon barel artımını proqnozlaşdırın Beynəlxalq Enerji Agentliyi bir ay sonra rəyini dəyişib. Mart ayında BEA birinci rübdə qeyri-OPEC ölkələrindən neft təklifi proqnozunu sutkada 100 min barel artıraraq 102 milyon barelə çatdırıb, 2024-cü ilin sonu üçün-

na görə, kommersiya neft ehtiyatları fevralda 47,1 milyon barel və ya sutkada 1,6 milyon barel artaraq, yarıvardakı kəskin azalmanı (48 milyon barel) kompensasiya edib. Qırmızı dəniz vasitəsilə daşımaların dayandırılması nəticəsində ilkin məlumatlar göstərir ki, dənizdə tankerlərdə saxlanan neft ehtiyatları 84,7 milyon bareldən çox artıb. Bunun əksinə olaraq, quruda ehtiyatlar ardıcıl yeddinci aydır ki, azalıb.

OPEC-də isə hesab edirlər ki, bu il neftə tələbat daha çox artacaq. OPEC 2024-cü ildə dünyada neft tələbatının artım tempi ilə bağlı proqnozunu sutkada 2,2 milyon barel, 2025-ci ildə isə 1,85 milyon barel olmaqla sabit saxlayıb.

Təşkilat analitiklərinin aylıq hesabatda yer alan rəyinə görə, bu il gündəlik neft istehlakı 2,25 milyon barel artacaq və 104,46 milyon barel təşkil edəcək. "2024-cü ilin birinci rübündə Yaponiya və Cənubi Koreyanın sənaye və neft-kimya sektorlarında gözlənilən zəiflik səbəbindən

ölkələrdə Çin və Yaxın Şərq, digər Asiya ölkələri, Hindistan və Latın Amerikasının dəstəyi ilə neftə tələbatın illik 2 milyon barel artacağı gözlənilir.

Analitiklər deyir ki, 2024-cü ildə tələb hava səyahətləri və yük daşımalarına güclü tələbat, eləcə də güclü sənaye, tikinti və kənd təsərrüfatı fəaliyyəti, xüsusən də İƏİT-ə daxil olmayan ölkələrdə dəstəklənəcək. Əsasən Çin və Yaxın Şərqdə neft-kimya sektorundan da neftə tələbatın artacağı proqnozlaşdırılır.

2025-ci ildə qlobal neft tələbatı cari ilin eyni dövrü ilə müqayisədə gündə 1,85 milyon barel artaraq 106,3 milyon barelə çatacaq. İƏİT ölkələrində artımın 0,1 milyon barel olacağı, İƏİT üzvü olmayan ölkələrdə isə tələbatın 1,7 milyon barel artacağı gözlənilir.

OPEC-in proqnozlarına görə, 2045-ci ilə qədər qlobal neft tələbatı baza ssenarisində 116 milyon barelə, alternativ ssenarilərdən biri üzrə isə 120 milyon barelə çatacaq. "Zəruri neft tə-

Amerika dövlətinə qarşı əvvəlki məhdudiyyətləri bərpa edib.

OPEC-in digər üzvü İran da ABŞ-ın yeni sanksiyalarına məruz qalıb. Lakin Amerikanın tətbiq etdiyi məhdudiyyətlər ölkənin enerji sektoruna birbaşa təsir etməyib. Vaşinqton İrandan icazə verilən həcmdən artıq ixracın qarşısını almağa çalışır.

Qeyd edək ki, neft qiymətlərinin yüksək olması bu xammalın ixracından formalaşan Azərbaycan üçün mühüm müsbət faktordur. Belə ki, son illərdə Azərbaycanın neft hasilatının 70 faizdən çoxunu təmin edən Azəri-Çıraq-Günəşli yatağında hasilat çox sürətlə düşür. Energetika Nazirliyinin məlumatına əsasən, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ölkədə ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,2 faiz az - 7,3 milyon ton neft (kondensatla birlikdə) hasil edilib. Neft hasilatının 4,2 milyon tonu "Azəri-Çıraq-Günəşli"-nin (azalma 10,6 faiz), 1,1 milyon tonu (kondensat) "Şahdəniz"-in (dəyişməyib), 0,14 milyon tonu (kondensat) "Abşeron" yatağının payına düşüb. SOCAR üzrə neft (kondensatla birlikdə) hasilatı 1,9 milyon ton təşkil edib (dəyişməyib).

Xatırladaq ki, 2023-cü ilin birinci rübündə Azərbaycanda 7,7 milyon ton neft (kondensatla birlikdə) hasil edilib (azalma 7,2 faiz). Həmçinin neft hasilatının 4,7 milyon tonu "Azəri-Çıraq-Günəşli"-nin (azalma 11,3 faiz), 1,1 milyon tonu (kondensat) "Şahdəniz"-in (2022-ci il yanvar-mart aylarının səviyyəsində) payına düşüb. SO-

barelədək neft hasilatı gücündə layihələndirilib. Layihənin istismar müddəti ərzində ümumilikdə 300 milyon barelədək neft hasil ediləcəyi proqnozlaşdırılır.

ACE platformasından ilk neft ötən ilin sonunda platformadan qazılmağa başlanmış birinci quyudan əldə edilib. 2024-cü il ərzində platformadan daha iki quyunun qazılıb istismara verilməsi planlaşdırılır. Bununla da ACE-dən hasilatın tədricən artaraq ilin sonuna gündə təxminən 24 000 barelə çatacağı gözlənilir.

Yeni platformadan hasilatın başlanması yataqda hasilatın azalması tempini xeyli dərəcədə zəiflədəcək. Belə ki, indiyədək yataqda gündəlik hasilat ildə 35-40 min barel azalırdı. ACE-dən hasilat bu tempin 50 faizdən çox azalmasına səbəb olacaq. Platformadan gündəlik hasilat layihə gücündə 100 min barel nəzərdə tutulub. Yeni quyular qazılacaq hasilat artacaq və 2026-cı ildə layihə gücünə - gündəlik 100 min barelə çatacaq. Bu, ildə 5 milyon ton deməkdir. ACE platformasından hasilatın başlanması ən azı 2030-cu ilədək hasilatın sabit qalmasını təmin edəcək. AÇG-də ildə 18 milyon ton civarında neft hasil olunurdu. Bu həcm ildə 1 milyon ton azalırdı, indi bu azalmanın sürətində ciddi yavaşlama baş verəcək. Bu şəraitdə yüksək qiymətlər Azərbaycanın neft ixracından əldə edilən gəlirlərində azalmanın minimuma düşməsinə səbəb olacaq.

□ **Dünya SAKIT,**
"Yeni Müsavat"

ÜSAVAT

Son səhifə

N 67 (8440) 20 aprel 2024

Yatmadan əvvəl 11 zeytun yeyin

Zeytunun insan sağlamlığına, o cümlədən toxumalarına olan faydaları inanılmazdır. Xüsusilə Arahq dənizi bölgəsində yetişən və ləzzətli dadı olan zeytunu səhərlər deyil, yatmadan əvvəl istehlak etmək tövsiyə olunur. Bunun həm iman, həm də sağlamlıq baxımından faydaları var. Gənc qızların yatmadan əvvəl 11 zeytun yeməsi evlənməkləri insanı yuxularında görməyə kömək edir. Bəziləri buna inanmasa da, bunu ənənə olaraq sınamaq istəyə bilər. Digər tərəfdən, gecələr zeytun yemək həzmi asanlaşdırır və maddələr mübadiləsini dəstəkləyir.

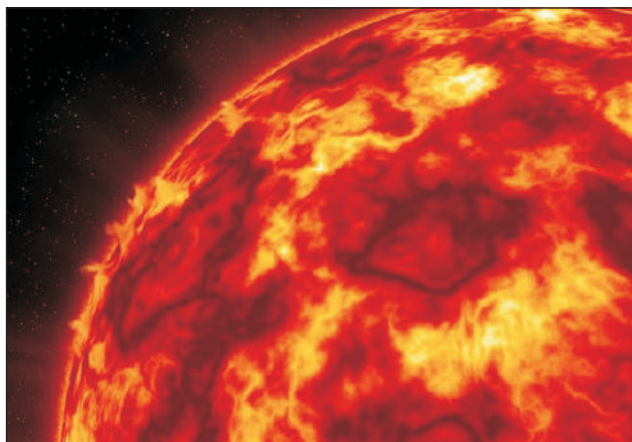

Gecələr kivi yesək, orqanizmdə nə baş verər?

Kivinin faydaları haqqında hər kəs eşidib, lakin az adam bunun yatmadan əvvəl qəlyanaltı üçün ala seçimi olduğunu bilir. Yatmamışdan əvvəl kivi yemək yuxusuzluğu aradan qaldırmağa kömək edir. Kivida yüksək serotonin və yuxu keyfiyyətini yaxşılaşdırıcı digər maddələr var. Yuxunuz dərinləşəcək və gecenin ortasında oyanmağı dayandıracaqsınız.

Bundan əlavə, kivi ürək əzələsini və immunitet sistemini gücləndirir, qan təzyiqini və xolesterini aşağı salır, görme qabiliyyətini yaxşılaşdırır, həzmi normalaşdırır. Həmçinin bu faydalı məhsul xərçəng hüceyrələrinin böyüməsinə maneə törədir və erkən boz saçların görünüşünün qarşısını alır.

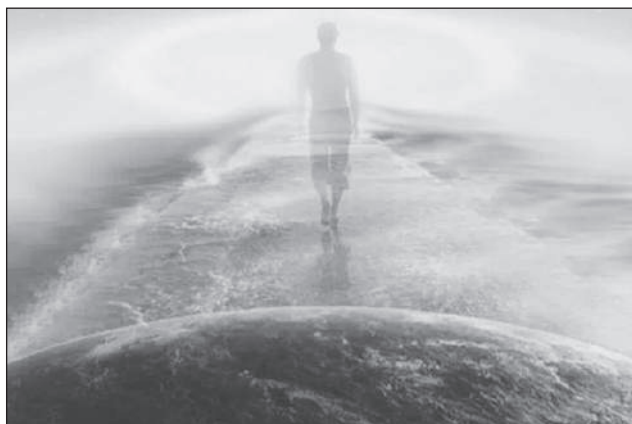
Güclü maqnit qasırğası gözlənilir: ən təhlükəli günlər açıqlandı

Günəş Yer üçün maqnit qasırğası hazırlayır. Bu barədə "Phobos" hava mərkəzinin mütəxəssisləri xəbərdarlıq ediblər. Müşahidə məlumatlarına görə, ulduzun cənub yarımkürəsində, Yerə baxan tərəfində alov enerjisinin sürətlə yığılması müşahidə olunur. Son günlərdə günəş ləkələrinin sahəsi demək olar ki, 100% artıb. Yerin orbiti yaxınlığında rentgen şüalarının aktivliyi isə 5 dəfə çoxalıb. Bu, ilin əvvəlindən bu yana maksimumdur.

Böyük ehtimal ki, bütün bunlar həftə sonuna qədər ən

ABŞ alimlərindən ŞOK: "İnsan öləndən sonra ruh yaşamağa davam edir"

ABŞ-ın Arizona Universitetindən bir qrup alim britaniyalı həmkarları ilə birlikdə insanın ölümündən sonra "yaşamağa" davam edən ruhun mövcudluğunu eksperimental olaraq təsdiqləyiblər. Doktor Stüart Hameroff və fizik Rocer Penrouz şüurun insan beyninin hüceyrələrindəki "mikroborucuqlardan" yarandığı və bunun sayəsində insanın fiziki ölümündən sonra da mövcud ola biləcəyi konsepsiyasını təklif ediblər.

Alimlər şüurun kvant səviyyəsində "zülal mikroborucuqlarda" qaldığına dair fərziyyə irəli sürüblər. Alimlərin fikrincə, bu strukturlar insan haqqında bəzi məlumatları özündə saxlayır. Kvant fiziklərinin fikrincə, "Mütəşəkkil obyektiv reduksiya" (OOR) adlı təqdim olunan nəzəriyyə klinik ölümle üzleşmiş insanların tez-tez həkimlərin onların həyatları üçün mübarizə apardıqları ilə bağlı müxtəlif anları xatırladıqlarını izah edir.

yüksək dərəcəli maqnit qasırğasının yayılmasına səbəb olacaq. Ən təhlükəli günlər aprelin 19-u və 20-sidir. Günəşin mənfi təsirləri gələn həftənin ortalarına qədər hiss olunacaq.

Təzyiq dərmanını səhər, yoxsa axşam içməli?

Hipertoniya qarşı təzyiq, salıcı dərmanları günün hansı saatında içmək lazımdır ki, xəstələr özlərini qorusun? Rusiyalı həkimlər Yelena Mahşeva və German Gandelman hipertoniqlərə tövsiyələr verib. Təzyiqi stabil olaraq, 140/90 göstəricisindən aşağı saxlamaq lazımdır.

Çox səhər 6 radələrində stress hormonu kortizol yüksəldiyi üçün onunla birgə təzyiq də artır. Bu vaxt ona görə təhlükəlidir ki, insan yuxuda olur və təzyiqinin qalxmasını hiss etməyə bilər. Məhz səhərə yaxın hipertoniya kriz və insultlar çox baş verir. Növbəti pik həddi günorta nəhərdən sonra və axşam təxminən 20:00-dan sonradır.

Səhər krizinin qarşısını almaq üçün təzyiq dərmanını yuxudan öncə için.

Bu həm dərmanın yaxşı həlli, damarların ən rahat olduğu vaxtdır. Səhər oyanandan sonra və günorta dərmanı içmək əksər halda mənasızdır.

Əgər həkim 2-3 dəfə doza təyin edibse, göstərilən vaxtda qəbul etmək mütləqdir.

Bunları bilirsinizmi?

- * Kitab oxuyarkən hər saniyədə 70 hüceyrə ölür.
- * Həbsxanalarda istifadə olunan elektrik stulu (ölüm hökmü verilən məhkumlar üçün) bir stomatoloq tərəfindən icad olunub.
- * Stalinin 70 illiyinə bağışlanmış hədiyyələrin siyahısı elə uzundur ki, onu qəzetlər 1949-cu ilin dekabrından 1953-cü ilin martınadək dərc etməli olmuşdular.
- * İsti su soyuq sudan daha ağırdır.
- * Həşəratlar yatmır.
- * V.Harvey qan dövrəni haqqında kiçik kitabçası üzərində düz 13 il işləmişdir.
- * Bambuk dünyanın ən sürətlə böyüyən bitkisidir, bir gündə 90 sm-ə qədər uzanır.
- * Bir insan həyatı boyunca təxminən 22 kiloqram dəri itirir.
- * Asqırarkən ürəyiniz də daxil olmaqla bütün orqanlarınızın funksiyaları dayanır.
- * Dünyada baş verən müharibələrin əsas səbəbi təbii ehtiyatları əldə etməkdir.
- * Ən çox Oskar qazanan filmlər: "Ben Hur", "Titanik" "Üzüklərin kralı: Kral qayıdır" filmləridir. Hər biri 11 Oskar mükafatçısı olub. "Ben Hur" bu Oskarları 12 nominasiyadan, "Titanik" 14, "Üzüklərin kralı: Kral qayıdır" filmi isə elə 11 nominasiyadan əldə ediblər.
- * Timsahlarda rəng korluğu var.
- * Yer fındığı dinamitin tərkib hissələrindən biridir.

Rusiyada yaşlı qadının pəncərəsində "qorxulu heyvanlar" göründü: evə girən qonşular dəhşətə gəldilər

Rusiyanın Çelyabinsk vilayətinin Ozyorsk şəhərində yerləşən binada təqaüddü qadın öz mənzilində siçovullar yetişdirib. Qadının pəncərələrində iri siçovulları görən binanın sakinləri yaşlı qonşudan şikayət ediblər. Mənzildən xoşagəlməz qoxu bütün binaya yayılıb, tarakanlar peyda olub və üstəlik, qadının mənzilində yaşayan gəmiricilər binanın girişindəki internet-kabelləri çeynəyiblər.

Qəzəbli sakinlərin səbirləri tükənib və onlar polisə müraciət ediblər. Məsələni aydınlaşdırmaq üçün mənzil sahibinin yanına gəldikdə isə qadın evində siçovulların olmadığını deyib. Bildirib ki, bu heyvanlar manqustlardır və tezliklə "zoologiya polisi" gəlib onları aparacaq. Gəmiricilər mənzilə döşəmədəki dəliklərdən daxil olublar. Qadın əmin olub ki, bunlar siçovullardan bir neçə dəfə böyük olan (və heç də onlara bənzəməyən) manqustlardır.

Beləliklə, məlum olub ki, yaşlı qadın manqust olduqlarını düşünərək öz mənzilində siçovul yetişdirmiş.

Xalı çox olan adamlar xərçəng ola bilər

Xal, vücuda rəngini verən melanin maddəsini istehsal edən hüceyrələrin bir araya toplanması ilə vücutda yaranan qabarcıqlardır. Xalların həm təhlükəli olub bəzi xəstəliklərin xəbərcisi olanlar, da var, zərərli olanlar da... Xallar dəri xərçənginin əlaməti ola bilərmi? Xal xərçəngi, dəri xərçəngi növlərinin içərisində ən təhlükəli formalarından biridir. Əgər xallarınızda rəng fərqliliyi yaranarsa, baş verən sürətli dəyişikliklər xərçəngin xəbərcisi ola bilər. İlk olaraq öz müayinə-nizi özünüzmə etməlisiniz. Bu zaman nələrə diqqət edilməlidir?

- Xalın kənarlarının formasız olması;
 - Eyni xalda birdən çox rəngin mövcudluğu;
 - Xalın üzərində qanama və ya yaranın yaranması;
 - Böyüklüyünün yarım sm-dən çox olması.
- Bu əlamətlərdən bir və ya bir neçəsi müşahidə edilərsə uzman dermatoloqa müraciət edilməlidir.
- Bəzi insanlarda xal xərçəngi riski daha yüksəkdir. Digər növləri ilə müqayisədə daha sürətlə yayıla bilən xərçəngdir. Xal xərçənginə kimlər yoluxa bilər?
- Ailəsində dəri xərçəngi olanlar;
 - Simmetrik xala sahib olanlar;
 - Uşaqlıqdan (doğuşdan) xalı olanlar.
- Həkim tərəfindən bu xallar nəzarətdə olmalıdır.
- Dərində olan xallar xərçəng olduğunuz mənasına gəlməz. Özünüzmə müayinə edin. Anormal dəyişikliklər varsa, həkim müayinəsi lazımdır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisensiya N: B 114
SAYI: 1.500